

ANKARA

HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**TELEVİZYON, TALK-SHOW VE KADIN: BBC NEWS
ARABİC-TARTIŞMA NOKTASI PROGRAMINDA
KADIN SORUNLARININ ELE ALINIŞI ÜZERİNE BİR
İNCELEME**

Nouha BENLARIBI

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Özge GÜVEN AKDOĞAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

RADYO,TELEVİZYON VE SİNEMA ANABİLİM DALI

RADYO,TELEVİZYON VE SİNEMA BİLİM DALI

ŞUBAT- 2022

**TELEVİZYON, TALK-SHOW VE KADIN: BBC NEWS ARABİC-
TARTIŞMA NOKTASI PROGRAMINDA KADIN SORUNLARININ
ELE ALINIŞI ÜZERİNE BİR İNCELEME**

Nouha BENLARIBI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

RADYO,TELEVİZYON VE SİNEMA ANABİLİM DALI

**ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

ŞUBAT 2022

ETİK BEYAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Nouha BENLARIBI

18/02/2022

TELEVİZYON, TALK-SHOW VE KADIN: BBC NEWS ARABİC-TARTIŞMA
NOKTASI PROGRAMINDA KADIN SORUNLARININ ELE ALINIŞI ÜZERİNE BİR
İNCELEME

(Yüksek Lisans Tezi)

Nouha BENLARIBI

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Şubat 2022

ÖZET

Medyanın topluma etkisi vardır. Kadınlar, sorunları ve hakları ile alakalı olarak halkta bir bilinç oluşturabilir. Bu yüzden bu araştırmanın konusu, Arapça konuşulan yabancı kanallardaki kadın sorunları konuşulan tartışma programlarının incelenmesi etrafında dönmektedir. Buna dayanarak Arapça konuşulan İngiliz BBC News Arabic kanalındaki Tartışma Noktası Programındaki kadın sorunlarının işlenmesini araştırmaktadır. Bu araştırma, talk show'larının kadın sorunlarını nasıl ele aldığını, bu programların kadınlar için sunduğu imajı, ele aldıkları konuları ve kadınların yaşadıkları zorluk ve engellerle nasıl başa çıktıklarını öğrenmeyi hedeflemektedir. Araştırmada bu programın tartıştığı kadın sorunlarını, bu programın farklı kadın sorunlarını nasıl sunduğunu, Tartışma Noktası Programının ele aldığı kadın sorunlarının geçtiği coğrafi bölgeleri, programda bahsedilen kadın gruplarını ve Tartışma Noktası Programının sunduğu kadın imajını öğrenmek için BBC News Arabic kanalındaki Tartışma Noktası Programının kadın sorunları ile alakalı bölümleri araştırılmaktadır. Yapılan araştırmada Tartışma Noktası Programının kadın sorunlarını nasıl ele aldığını tartışabilmek için programın bölümleri içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir.

Bilim Kodu : 116508
Anahtar Kelimeler : Talk show, televizyon, kadın, kadın sorunları.
Sayfa Adedi : 69
Tez Danışmanı : Doç. Dr. Özge GÜVEN AKDOĞAN

TELEVISION, TALK-SHOW AND WOMEN: A RESEARCH ON WOMEN ISSUES ON
BBC NEWS ARABIC'S SHOW "DISCUSSION POINT"

(M.Sc. Thesis)

Nouha BENLQRIBI

ANKARA HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY

THE INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES

February 2022

ABSTRACT

The media has a big impact on society, it can create awareness among the public regarding women rights and women issues, the topic of this study revolves around the treatment of talk shows for women's issues in foreign channels speaking in Arabic, based on that the research studies the way of treatment of women's issues in "Discussion Point" program on BBC News Arabic, as a british channel broadcasting in arabic. This study aims to know how talk shows address women's issues, the image these programs present about women issues. In this study, the episodes related to women's issues are studied in the "Discussion Point" program on the BBC News Arabic channel to know the women's issues discussed in this program, how this program presents various women issues, the geographical areas in which the "Discussion Point" program dealt with women's issues, the categories of women mentioned in the program , The image of the woman presented by the "Discussion Point" program. In the research, the episodes of the program were analyzed with the content analysis method in order to discuss how the "Discussion Point" Program discussed women's problems.

Science Code : 116508

Key Words : Talk show, Television, Woman, Women issues.

Page Number : 69

Supervisor :Doç. Dr. Özge GÜVEN AKDOĞAN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLoların LİSTESİ.....	ix
1. GİRİŞ	1
2. TÜR KAVRAMI VE BİR TELEVİZYON TÜRÜ OLARAK TALK SHOW	7
2.1. Televizyon Programların Türleri.....	7
2.2. Program Türü Olarak Talk Show	9
2.3. Talk Showların Tarihi	12
3. BBC NEWS ARABIC KANALI.....	15
3.1. Bbc Kurumu	15
3.2. Bbc News Arabic Kanalı.....	17
3.3. Bbc News Arabic'daki talk show'lar.....	19
3.3.1. Bbc Ekstra.....	19
3.3.2. Dünyamız.....	19
3.3.3. Ben şahidim	20
3.3.4. Mısır saati	20
3.3.5. Kısıtlama Yok.....	20
3.3.6. Saatin konuşması	20
3.3.7. Sahne.....	20
3.3.8. Tartışma Noktası.....	21
3.4. Tartışma Noktası Programı:	21
4 KADIN SORUNLARI	23
4.1. Kadın Sorunları ve Medyada Temsili	24
4.1.1. Cinsiyet Eşitliği.....	24

4.1.2. Kadına Yönelik Siddet.....	26
4.1.3. Kadınların Medyada Temsili	27
4.2. Arap Dünyasında Kadın Sorunları	30
4.2.1. Arap Kadınları ve Siyaseti.....	31
4.2.2 Kadına yönelik şiddet	34
4.2.3. Kız Çocuk Evlilikleri	35
4.2.4. Arap Dünyasında Kadınların Eğitimi ve Çalışması.....	37
5. TARTIŞMA NOKTASI PROGRAMINDA KADINLARLA İLGİLİ SORUNLARIN ELE ALINMASI	39
5.1. Bulgular	39
5.1.1. Tartışma Noktası Programı'nın Kadınlarla İlgili Bölümleri	40
5.1.2. Tartışma Noktası Programı'nda Gündeme Getirilen Kadınlarla İlgili Konular	40
5.1.3. Tartışma Noktası Programında Gündeme Getirilen Kadın Sorunları	42
5.1.4. Tartışma Noktası Programının Kadın Konularını Tartıştığı Ülkeler ve Bölgeler	44
5.1.5. Kadınlarla İlgili Konuları Tartışmak için Bir Tartışma Noktası Programı'nda Katılımcıların Cinsiyeti	45
5.1.6. Kadınlarla İlgili Konuları Tartışmak için Bir Tartışma Noktası Programı'na Katılanların Durumu.....	46
5.1.7. Tartışma Noktası Programı'nda Kadın Sorunlarını Ele Alma Yöntemi	47
5.1.8. Tartışma Noktası Programı'nda Belirtilen Kadın Kategorileri Uyruklarına Göre.....	48
5.1.9. Topluluktaki Faaliyetlerine Göre Tartışma Noktası Programı'nda Belirtilen Kadın Kategorileri.....	49
5.1.10. Tartışma Noktası Programı'nda Ailedeki Konumlarına Göre Belirtilen Kadın Kategorileri.....	50
5.1.11. Tartışma Noktası Programında Belirtilen Kadın Kategorileri Etnik ve Dinlerine Göre	51
5.1.12. Şiddete veya Herhangi Bir Zorlamaya Maruz Kalmalarına Tartışma Noktası Programı'nda Belirtilen Kadın Kategorileri.....	52

5.1.13. Tatışma Noktası Programı’nda Bahsi Geçen Kadınların Giyimlerine Göre Kategorileri	53
5.1.14. Tartışma Noktası Programı’nda Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Bölümlerde Bahsedilen Kadına Yönelik Şiddet Türleri.....	53
6. SONUÇ	55
KAYNAKÇA.....	63
ÖZGEÇMİŞ	69

TABLoların LİSTESİ

Tablo	Sayfa
Tablo 5.1. Tartışma Noktası Programı'nın kadınlarla ilgili bölümleri	40
Tablo 5.2. Tartışma Noktası Programı'nda gündeme getirilen kadınlarla ilgili konular.....	40
Tablo 5.3. Tartışma Noktası programında gündeme getirilen kadın sorunları	42
Tablo 5.4. Tartışma noktası programının kadın konularını tartıştığı ülkeler ve bölgeler.....	44
Tablo 5.5. Kadınlarla ilgili konuları tartışmak için bir Tartışma Noktası Programı'nda katılımcıların cinsiyeti.....	45
Tablo 5.6. Kadınlarla ilgili konuları tartışmak için bir Tartışma Noktası Programı'na katılanların durumu	46
Tablo 5.7. Tartışma Noktası Programı'nda kadın sorunlarını ele alma yöntemi	47
Tablo 5.8. Tartışma Noktası Programı'nda belirtilen kadın kategorileri uyruklarına göre	48
Tablo 5.9. Topluluktaki faaliyetlerine göre Tartışma Noktası Programı'nda belirtilen kadın kategorileri	49
Tablo 5.10. Tartışma Noktası Programı'nda ailedeki konumlarına göre belirtilen kadın kategorileri	51
Tablo 5.11. Tartışma Noktası programında belirtilen kadın kategorileri etnik ve dinlerine göre	51
Tablo 5.12. Şiddete veya Herhangi Bir Zorlamaya Maruz Kalmalarına Tartışma Noktası Programı'nda Belirtilen Kadın Kategorileri	52
Tablo 5.13. Tartışma Noktası Programı'nda bahsi geçen kadınların giyimlerine göre kategorileri	53
Tablo 5.14. Tartışma Noktası Programı'nda kadına yönelik şiddetle ilgili bölümlerde bahsedilen kadına yönelik şiddet türleri	53

1. GİRİŞ

Televizyon, büyük prestije, etkiye ve çoklu hedeflere sahip kitle iletişim araçlarından biridir. Kuyucu (2014) televizyonu, "Televizyon, bulunduğu toplumun sosyalleşmesine katkı sağladığı gibi kültürel yapısını ve tüketim alışkanlıklarını değiştirip onlara şekil verebilecek güce sahiptir." (s. 47) şeklinde ifade etmiştir. Talk show, çeşitli kanallarda bulunan ve farklı konuları tartışan popüler televizyon programlarından biridir.

Arap bölgesinin stratejik önemi göz önüne alındığında, programlarını Arapça yayınlayan ve içeriklerini Arap ülkelerinin sakinlerine yönlendiren farklı ülkelere ait birçok yabancı kanal vardır. Türk "TRT Arab" kanalı, Amerikan "Al-Hurra" kanalı, Russian "Russia Today" kanalı, Fransız "France 24" kanalı, İran "Al-Alam" kanalı Arapça yayın yapan kanallardan bazılarıdır. Avrupa "Euro News" kanalı, Çin "CGTN" kanalı, İngiliz "BBC News Arabic" kanalı gibi bazı ülkelerin kendi politika ve yönelimlerini ifade etmeleri, dünyanın her yerindeki Arap ülkelerinin vatandaşlarına ve onların konuşmacılarına ulaşmaları için fırsat sağlayan diğer kanallara örnektir.

Yabancı kanalların Arap dünyasında yayın yapma durumu bölgenin sahip olduğu stratejik (jeopolitik) önemden kaynaklanmaktadır. Bu ülkelerin arzuları iletişim köprülerini genişleterek önemli bir coğrafi alanın kültürel özelliklerini, verilerini, bölgenin politikalarını, bölge halkının düşüncelerini kavrayarak hakkında daha fazla farkındalık kazanmaktır. Aynı zamanda bu kültürün özellikleri ile ilgili istedikleri imajı tanıtabilmek, Arap vatandaşlarına inandığı siyasi ve medeniyet değerlerini yaymaktadır (Alvazan ve Dalimi, 2018, s. 27).

Arapça yayın yapan yabancı kanallar, ülkelerinin Arap dünyasıyla iletişim kurma, onun sorunlarını, fırsatlarını ve çeşitli fenomenlerini ele alma, bunları tartışma ve vurgulama aracıdır. Diğer yandan da bu ülkelerin kendilerini, kültürlerini, politikalarını, fikirlerini ve yönelimlerini tanıtmaları için bir temsilcisi sayılmaktadır.

Bir televizyon programı türü olan talk show, Arapça yayın yapan yabancı kanallarda önemli bir yer edinmiştir. Bu kanallar öncelikle Arap dünyasının sorunlarını ikinci olarak tüm dünyanın sorunlarını tartışmanın yolunu açmaktadır. Programlar ile Arap toplumlarını araştırıp çeşitli konularını ele almakta ve elde ettikleri bu konulardan

uluslararası tartışmalar gerçekleştirmektedir. Kadın sorunları Arap dünyasında önemli bir konu olduğu için talk show programları kadın sorunlarını gündeme getirmeye başlamıştır. Medyanın uluslararası alanda önemli olan konuların tanıtılması, tartışılmasında güçlü bir konuma sahip olması diyalog programları, sosyal, politik, ekonomik ve kültürel konuların yanında kadın sorunlarının ele alınması, sunulması açısından kıymetlidir.

Toplum üzerinde kayda değer etkisi olan medya, kadınların sorunları ve hakları konusunda kamuoyunda farkındalık yaratabilir. Bu nedenle araştırmanın konusunu, Arapça yayın yapan yabancı kanallarda kadın sorunlarını ele alan Talk show programlarında tartışılması oluşturmaktadır. Bu bağlamda, İngiltere kaynaklı olan Arapça yayın yapan BBC News Arabic televizyon kanalındaki Tartışma Noktası adlı Talk show programında kadın sorunları ele alınacaktır.

Moorti'nin (2010) çalışması, « Kathartik itiraflar Mı, Özgürleşimci Metinler Mi? » Oprah Winfrey Show'da Tecavüz Hikâyeleri konusunu incelemektedir. Bu çalışmada 1989 ve 1991 yılları arasında Oprah Winfrey Show' da yayınlanan tecavüz hikâyelerinin tecavüz olaylarının yeniden kavramsallaştırılmasına yardım ettiği söylenmektedir. Çalışma, bu tür programların cinsel şiddet ile ilgili bir bilgi kaynağı oluşturduğunu ifade etmektedir. Bu araştırma ile yapılacak olan tez çalışması arasındaki ortak nokta kadın ve talk-show'dur. Ancak bu çalışmada tek bir konu olarak tecavüz ele alınmıştır. Yapılacak olan tez çalışmasında ise birçok kadın sorununu ele alınacaktır. Bu açıdan yapılacak olan tez çalışmasının, daha geniş perspektiften konuyu ele alarak literatüre katkı sağlaması beklenmektedir (Moorti, 2010, s. 230).

Kadın ve televizyon üzerine yapılan araştırmalara bakıldığında talk show ile ilgilenen araştırmalarının yerine sadece kadın programları ile ilgilenen araştırmalar bulunmaktadır. Kadın programları üzerine Meder ve Çiçek'in (2011) Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'ndeki Özel Hayatın Kamusal Alanda Tartışılması: Kadın Programları Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme çalışması bulunmaktadır. Meder ve Çiçek (2011) çalışmalarının amacını şu şekilde anlatmaktadır : "Bu çalışma örnek kadın programları üzerinden, kadın programlarının tür, içerik ve söylem özelliklerini ortaya koymayı amaçlamaktadır" (Meder ve Çiçek, 2011, s. 69).

Televizyon, talk-show ve kadın konusu üzerine yapılmış araştırmalara bakıldığında yapılacak olan tez çalışmasının katkı sağlayacağı değer açısından ve yapılmış çalışmalardan ayıran nokta ise talk showlarda kadın sorunları incelemesidir.

Bu çalışma, talk showların kadın sorunlarının nasıl ele aldığını, programların kadınlarla ilgili sunduğu imajı ve kadınların karşılaştığı zorluklarla nasıl başa çıktıklarını incelemeyi amaçlamaktadır.

BBC'nin çeşitli dillerde uzun bir medya prodüksiyon geçmişi vardır. Bu nedenle Arapça sunulan Tartışma Noktası talk show'u Arap ülkelerine yönelik birçok medya mesajı taşımaktadır. Bu çalışma sayesinde, Tartışma Noktası programının kadın sorunlarını ele aldığı ülkeleri nasıl ele aldığını ve bu programın kadınlar hakkında sunduğu imajı öğrenmektedir. Ayrıca bu çalışma, Tartışma Noktası programının sunduğu çeşitli konuların yanı sıra kadın sorunlarının kapladığı yeri, talk show programlarında kadınların sesi topluma aktarılmasına ne ölçüde katkı bulunduğunu incelenecektir.

Bu çalışmanın temel sorusu : Bbc News Arabicta'daki Tartışma Noktası adlı talk show'un kadın sorunlarını nasıl ele almaktadır?

Bu çalışmanın alt soruları ise:

1. Tartışma Noktası programı tarafından ele alınan kadın sorunları nelerdir?
2. Tartışma Noktası programı çeşitli kadın sorunlarını nasıl ortaya koymaktadır?
3. Tartışma Noktası programının kadın sorunlarını ele aldığı coğrafi alanlar nelerdir?
4. Tartışma Noktası programında konuları ele alınan kadın grupları nelerdir?
5. Tartışma Noktası programının sunduğu kadın imajı nasıldır?

Bu çalışmada televizyon, talk show ve kadın sorunları ele alınmaktadır. Araştırmanın konusu hem iletişim hem de sosyoloji disiplinleri ile bağlantılıdır. İletişim araştırmaları, medya çalışmaları, sosyolojik ve toplumsal çalışmalar, siyaset, feminizm, ekonomik çalışmalar araştırma konusu ile ilişkilidir.

Tez çalışılması kapsamında öncelikle kitle iletişim araçları olarak televizyon ve televizyon programı olarak talk show ele alınmaktadır. Çalışmanın üçüncü bölümde

BBC'nin kurumu, Bbc News Arabic ve Tartışma Noktası programı incelenmiştir. Dördüncü bölümde kadın sorunlarına yer verilmiştir. Son bölümde ise Tartışma Noktası programında kadın sorunların ele alınmıştır.

Bu çalışmada BBC News Arabic kanalındaki talk show Tartışma Noktası programının incelenmesi hedeflenmektedir. Ayrıca çalışmada 1 Ocak 2017 – 30 Kasım 2020 arası yayınlanan bölümlerin içerikleri incelenecektir.

Çalışmada Tartışma Noktası Programının içerik analizi yapılmaktadır.

Araştırmada nitel içerik analizi tercih edilmiştir.

İçerik analizi, yazılı belgelerde ya da diğer iletişim araçlarında bulunan içeriği, bilgileri ve simgeleri inceleme yöntemidir. Bu yöntem, bir takım adımlar takip edilerek kullanılır. Öyle ki analiz edilecek materyaller belirlenir. Sonra içerik analizinin gerçekleştirilmesi için belli kelime ya da konuların tekrarına göre bu materyallerin içeriğinden belirlenen yönlerin kaydedilmesi için bir sistem kurulur. Analiz etmek için bir grup materyal belirliyoruz. (Örneğin, okul kitapları, televizyon programları, gazete makaleleri) Sonra içeriklerinin belli yönlerini kaydetmek için bir sistem kuruyoruz. Bu sistem, belli kelime ya da konuların tekrarının sayısının hesabını içerebilmektedir (Neuman, 2014, s. 49).

İçerik analizi, şöyle tanımlanır: “haberleşmenin içeriği hakkında tündengelim yapabilmek için aynı içeriğin temelini oluşturan çok geniş kapsamlı sonuçları incelemek bakımından geliştirilmiş bulunan çok amaçlı bir araştırma yöntemidir” (Tokgöz, 1983, s.133).

Tartışma Noktası Programının içerik analizinin yapılması için 01.01.2017 ve 30.11.2020 arasına uzanan dönemde yayınlanan kadınlarla alakalı bölümler belirlenmiştir. Araştırmada belirlenen dönem boyunca program, kadın sorunları ile alakalı 33 bölüm sunmaktadır.

Aşağıdaki soruları içeren form aracılığıyla belirlenen bölümler analiz edilmiştir:

- Tartışma programının sunduğu bölümler arasından kadın sorunlarıyla alakalı bölümler hangileridir?
- Tartışma Noktası Programının ortaya attığı kadın sorunlarının alanları nelerdir?
- Tartışma Noktası Programında ortaya atılan kadın sorunları nelerdir?

- Tartışma Noktası Programının oradaki kadın sorunlarını tartıştığı ülke ve bölgeler nelerdir?
- Kadın sorunlarını tartışmak için Tartışma Noktası Programına katılanların cinsiyetleri nedir?
- Kadınlarla sorunları tartışmak için Tartışma Noktası Programına katılanların sıfatı nedir?
- Tartışma Noktası Programındaki kadın sorunlarını inceleme yöntemi nedir?
- Tartışma Noktası Programında bahsedilen kadınların ırkları nedir?
- Toplumdaki etkinliklerine göre Tartışma Noktası Programında bahsedilen kadın grupları nelerdir?
- Ailedeki konumlarına göre Tartışma Noktası Programında bahsedilen kadın grupları nelerdir?
- Dini ve ırksal aidiyetlerine göre Tartışma Noktası Programında bahsedilen kadın grupları nelerdir?
- Şiddete ya da nefret türlerinden herhangi birine maruz kalmalarına göre Tartışma Noktası Programında bahsedilen kadın grupları nelerdir?
- Giydikleri kıyafetlere göre Tartışma Noktası Programında bahsedilen kadın grupları nelerdir?
- Tartışma Noktası Programında kadına karşı şiddetle ilgili bölümlerde bahsedilen kadına karşı şiddet türleri nelerdir?

İstenen veriler toplandıktan sonra tablolar ve onlara yapılan yorumlar şeklinde sunulmuştur.

2. TÜR KAVRAMI VE BİR TELEVİZYON TÜRÜ OLARAK TALK SHOW

Televizyon, teknolojik dönüşümlerin ve yaşanan hızlı gelişmelerin ürettiği, mesafelerin ortadan kalkmasına neden olan, uydular sayesinde kıtalar arası yakınlaşmaya, olayların ve gerçeklerin doğrudan aktarılmasına yardımcı olan en önemli kitle iletişim araçlarından biri olması yönüyle televizyonun kitleler üzerinde büyük etkisi olmaktadır; ses, metin ve görüntünün eşsiz birleşimiyle diğer iletişim araçlarından ayrılmaktadır. Bu kombinasyonla, diğer araçların getirdiği engelleri aşarak, medya materyalinin gerektirdiği şekilde birçok konuyu çeşitli formlarda ve şablonlarda sunmak için bir platform haline gelmektedir.

Televizyon medya programları, her program türünün belirli bir sunum biçimi, hedef kitlesi, sağladığı belirli bir içerik türü ve belirli hedefleri olduğundan farklılık göstermektedir.

Toplumun önemli sorunlarını gündeme getiren televizyon programlarının başında, izleyicilerin günlük hayatın yeni detaylarını ve çeşitli konuları öğrenmek, tartışmalar ve diyalogları takip etmek ve hatta bunlara katılmak için güvendikleri "talk show"lar gelmektedir çünkü bu programlar, gündeme getirdikleri konular hakkında kamuoyunu şekillendirerek kamu bilinci oluşturmaktadırlar.

Talk showlar, çeşitli konularda deneyimlerini, uzmanlıklarını ve bilgilerini sunan kişilerle görüş alışverişinde bulunma ve röportaj yapma fırsatı sunarak öne çıkmaktadır.

Bu bölümde öncelikle kitle iletişim aracı olarak televizyondan bahsedilmektedir, ardından bu bölümün en önemli parçası olan Program Türü Olarak Talk Show'a ulaşmak için TV program türlerini ele alınmaktadır ve son olarak da talk show'ların tarihinden bahsedilmektedir.

2.1. Televizyon Programların Türleri

Televizyon programları, televizyon kanalının sunduğu, çeşitli alanları kapsayan ve izleyiciye yönelik programların toplamıdır. Televizyon istasyonları tarafından üretilen ve sunulan programlar çeşitlilik gösterir ve esas olarak izleyicilerin dikkatini çekmeyi ve etkilemeyi amaçlar. Televizyon programları, televizyon aracılığıyla izleyiciye sunulmak üzere somutlaştırılan ve işlenen bir fikri her tür ve biçimde bilgi, eğitim, öğretim, rehberlik, eğlence ve reklam amaçlıdır.

Televizyon, kitle iletişim araçlarının sağladığı medya içerik türlerinden yararlanmış, ancak aynı zamanda kendi türlerini geliştirmiştir. Programlar, içeriği sesli ve görüntülü olarak sunarak bu içerik yoluyla onlara farklı bir karakter kazandırarak kendisine yönlendirilen izleyiciye sunulmaktadır.

Gül'e göre (2009) "Televizyon, sahip olduğu türlerin önemli bir kısmını kendinden önceki en etkin araçtan yani radyodan devralmıştır. Ama yalnız radyonun türlerini kullanmakla kalmamış kendine özgü yeni türler de geliştirmeyi ihmal etmemiştir" (s.71).

Televizyon programları içeriği, amaçları, içeriğin niteliği ve hedef kitlesi gibi birçok kritere göre sınıflandırılmaktadır. Televizyon programları türleri amaçlarına göre şu şekilde sınıflandırılır: Haber amaçlı programlar, eğitim ve kültür amaçlı programlar, eğlence amaçlı programlar ve reklam, propaganda, tanıtım amaçlı programlar (Aziz, 2013, s. 98).

Televizyon programlarının en önemli türleri şunlardır:

- **Haber programları:**Haber programları, çeşitli alanlarda kamuoyuna haber ve olayları sunma işlevini yerine getiren programlardır. Televizyondaki haberler, evdeki izleyicilerin dünyadaki olaylara baktığı bir penceredir. Televizyon haberleri, izleyicilere dürüst ve nesnel olarak ilgilerini çeken iç ve dış haberler sağlamayı amaçlar. Ateş vd. (2014) Haber programlarını şu şekilde tanımlar:" Kamuoyunu bilgilendirme amacıyla ve nesnel bir bakış açısıyla izleyici ve dinleyicilere iletilen güncel, toplumsal, ekonomik, siyasal, kültürel ve benzeri olay, konu ve gelişmelerin sunulduğu program türü "(s. 11).

Haber, kitle iletişiminde hedef kitle için vazgeçilmez bir malzeme haline gelmiştir ve bu nedenle bu araçlar haber malzemesini ilerleterek halkın ihtiyacını karşılamaya heveslidir. Haber programlarının rolü haber vermekle sınırlı olmayıp, kamuoyuna sunduğu bilgiler sayesinde kanaat oluşturmada da etkindir (Gürer, 2012 , s. 193).

- **Eğitim Programları** :İzleyiciye eğitici içerik sağlayan, eğitimine katkı sağlayan programlardır. Gürer (2012) Eğitim Programları bu şekilde tarif eder : "Eğitim programlarında amaç, bilgi vermek, uyarmak, yorumlamak, eğitmek ve inandırmaktır. Eğitim programlarını izleyenlerin belirli bir amacı vardır "(s. 202).

- **Kültür Programları** : İzleyiciye kültürel içerik sağlayan programlardır ve çeşitli eğitim, kültür ve sanat kaynakları sağlarlar. Ateş vd (2014) tarafından "Toplumun düşünce ve hayat şekline konu teşkil eden ve nesilden nesile aktarılan inanç, bilgi ve uygulamaların korunması, geliştirilmesi, yayılması ve zenginleştirilmesi amacıyla hazırlanan program türü "(s. 13) olarak tanımlanır.
- **Eğlence Programları** :Halkı eğlendirmeyi amaçlar ve bu tür, dünyanın çeşitli ülkelerinde yaygın olarak bulunur. Magazin programları, blok eğlence programları, dramatik öğeler içeren eğlence programları, yarışmalar, gösteriler, talk showlar yer almaktadır. (Şeker, 2016, s. 42)
- **Ticari İletişim ve Tanıtım** : Bu tür TV programı, ticari ve pazarlama faaliyetlerini desteklemekte ve çeşitli mal ve hizmetleri tanıtmaktadır. Ateş vd.'ye (2014) göre bu alanda sınıflandırılan programlar arasında Reklam Kuşakları, Tele-Alışveriş, Bant Reklam, Siyasi Reklam, Program Desteklemesi, Ürün Yerleştirme, Program Tanıtımları yer almaktadır .(s. 19 – 20)

2.2. Program Türü Olarak Talk Show

Televizyon talk showları, televizyon kanallarının sunduğu görüşlerin bir sunumunu içeren ve bu konularda bildiklerini sunmak için uzmanlık veya deneyime sahip kişileri ağırlayarak toplumu ve sorunlarını ele alan tartışma programlarıdır. Katılımcılar, görüşleriniörüşlerini ifade edebilir ve kitlelerden katılım olabilir. Bazen telefon, yazışma, internet yoluyla da katılım sağlanabilir.

Talk show'lar, televizyon diyaloguna dayanan, bir veya daha fazla sunucu arasında ve bir konuk veya bir grup misafir arasında, belirli bir konunun diyalog ve tartışmasını ele aldığı programlar ile etkileşimli programlar olarak tanımlayabiliriz. Bu etkileşim dürüst bir diyalog gerektirir.

Talk show'lar diyalog ve tartışma ilkesi üzerine kuruludur. Televizyonda yapılan konuşmanın kapsamının, yemek programları gibi televizyondaki her türlü konuşmayı kapsayan “talk showlardan” çok daha geniştir, kitap inceleme show'ları, reklamlar, siyasi soruşturmalar vb. Ancak bir TV talk showu diğer TV programların aksine tamamen konuşma eylemi etrafında inşa edilmiş bir TV showudur (Timberg ve Erler,2010, s. 3).

Talk show temel bir özellik olarak diyaloga dayanır ve televizyon talk show'larındaki diyalog birkaç unsur üzerine kuruludur: programı sunan kişi, ele alınan konu, konuklar, kullanılan dil, yer ve zaman.

Tartışma programlarının önemi, farklı konuları muhakeme ve yorumlamaya dayalı bir şekilde ele almalarında, argümanlar sunmalarında, kanıtlamalarında, açıklamalarında, analizlerinde ve farklı bakış açılarının sunulmasında yatmaktadır.

Bir talk show belirli bir konuyu ele aldığında, onu uzun uzadıya dinleyicilere sunar, tartışma açar ve yorum ve fikir alışverişinde bulunur. Tartışma programları genellikle gündeme getirilen konularda, siyasal sorunları tartışmak için siyasi analistleri veya eğitim konularını tartışmak için profesörleri ağırlamak gibi uzmanların varlığına tanık olur. Bu da alıcıya eldeki konuyla ilgili genişletilmiş bir fikir verir ve onun haberleri ve olayları anlamasına ve çevresinde neler olduğu hakkında kendi fikrini ve konumunu oluşturmasına yardımcı olur, bazen ona görüşlerini başkalarına iletmek için tartışmanın bir parçası olma fırsatı bile verir. Harper (2002), "çeşitli talk showlar aracılığıyla, alıcının çeşitli olayların ve sorunların doğası hakkında net bir farkındalık oluşturma ve dolayısıyla onlar hakkında belirli tutumlar alma yeteneğine sahip olduğunu" söylemektedir (s. 325).

Talk show programlarının üç temel özelliği vardır. Bunlar, televizyon stüdyosu, yayıncı ve röportajdır. Televizyon stüdyosu, diyalog ve tartışmanın gerçekleştiği, yer ve zaman birliğini birleştiren, böylece olayın kendi içinde program haline geldiği, izleyicinin sadece uzaktan değil, programa katılıyormuş gibi programla bütünleştiğini hissetmesi gereken ve programın spikeri ise program ile izleyiciler arasında merkezi bir unsur ve arabulucu olarak kabul edilir. Bu nedenle, talk show'u sunan spikerin seçimine büyük önem verilir, Talk show, programın konukları, stüdyo izleyicileri ve televizyon ekranlarındaki izleyiciler arasındaki temas noktası olduğu için spikerin dünyası olarak kabul edilir (Bruun, 1999, s. 244).

Sunucu, programı sorular sorarak, diyalogu yönlendirerek ve konuklarla konuşarak yürütürken aynı zamanda izleyicilerin programın bir parçası olduklarını ve programa katıldıklarını hissetmesini sağlar.

Üçüncü temel özellik, tartışma programlarının içeriğinin büyük bir bölümünün sunulma şekli olan ve odak noktasının konuşma, tartışma ve diyaloga katılan insanlar

üzerinde olduğu görüşmedir. Bu, talk show'u diğer televizyon programlarından ayıran temel özelliktir, çünkü röportaj tüm talk show'larda ortak unsurdur.

Ilie (2006), talk showların özelliklerini şu şekilde tanımlamaktadır:

1. Talk showlar aynı anda birden fazla izleyici kitlesini hedefler ve bu çoklu izleyici kitlesi şunlardan oluşur: doğrudan görüşülen konuklardan hitap edilen izleyiciler, stüdyodaki izleyiciler ve TV izleyicileri.
2. Talk showun konukları uzman veya sıradan insanlar olabilir. Bu nedenle aralarında diyalog ve bilgi alışverişinde bulunmaya özen gösterilmelidir.
3. Programın sunucusu genellikle bir medya kişiliğidir ve konuşmayı yönlendirerek ve programdaki katılımcıları bilgi almak ve görüş alışverişinde bulunmak için tartışmaya katkıda bulunmaya motive ederek diyalog ve tartışmayı yürütür ve işini yapmak için kendisini mümkün kılacak diyalog becerilerine sahip olmalıdır.
4. Programın her bölümü, programın doğasına ve sosyal veya eğitim sorunları, kadın hakları, kültürel konular ve diğerleri gibi programda gündeme getirilen konulara göre belirli bir konuyu tartışır, birçok talk show, tartışmalı konuları ve bu konular hakkında görüşlerini sunan katılımcıları seçerek karşıt görüşleri sunar.
Diyaloğun konusu, tartışılan içerik veya fikir ve anlamlar dizisidir ve diyalog konusu ne kadar farklı olursa olsun, onu seçmenin önemli bir kuralı vardır, o da konunun alıcı kitlenin ilgi alanına girmesi ve onların düşüncelerini işgal etmesi, böylece programı izlemek için bir motivasyon ve teşvik olmasıdır.
5. Talk showlar, izleyicilere sağladıkları bilgilerin bir parçası olarak kişisel deneyimleri giderek daha fazla sergilemektedir.
6. Talk showlar konuklarıyla röportaj, anlatım, tartışma, itiraf, tanıklık etme gibi birçok strateji kullanır.
7. Bu programların üretilmesi genellikle ucuzdur.
8. Çoğu talk show canlı yayınlanır (s. 490)

Talk showlar, toplumun sorunlarını yansıtan, olumsuzlukları ortaya çıkaran ve bazen sorunların çözümüne yardımcı olan bir aynadır. Çünkü program yapımcıları ve yayıncıları toplumu etkileyen çeşitli konuları gündeme getirme yeteneğine sahiptir. Programın başarısında talk show sunucuları önemli bir rol oynar ve birçok medya

programı sunucusu, bir yandan medya yapımcıları ve televizyon kanalları, diğer yandan da halk için önemli şahsiyetlere dönüşür.

1991 yılında iki önemli talk-show sunucusu Johnny Carson ve Oprah Winfrey ile bunun bir örneğini vermektedir. Timberg ve Erler'e göre "NBC, Carson'a yaklaşık 30 milyon dolar ödedi ve yıllık bir Forbes araştırmasına göre, Oprah Winfrey, Johnny Carson gibi Amerika'nın en zengin dört yüz kişisinden biriydi. 2000 yılına gelindiğinde, Oprah Winfrey'in net değeri 900 milyon dolar olarak tahmin ediliyordu" (2010, s. 5).

2.3. Talk Showların Tarihi

Talk showların anlamının en önemli yolu onların tarihini incelemektir. Talk showların tarihi incelemesi, Timberg ve Erler'in, belirttiği gibi, "talk show'ların kuralları, modelleri, formatları ve öne çıkan özellikleri hakkında bir genel bakış sağlar ve bir talk show'u yayına getiren karmaşık güçler, insanlar ve teknoloji ağının izini sürer" (2010, s. 6).

Amerika'nın bu tür programları bulan ilk ülke olduğu düşünüldüğünde, bu toplumda talk showların Amerikan toplumunda geliştiği görülür. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra geçen yüzyılın ellili yıllarında Amerika'da talk show'lar ilk olarak radyoda yayınlanmış ve daha sonra televizyona taşınmıştır. Savaşın neden olduğu toplumdaki değişiklikler ticari televizyonun büyümesine yardımcı olmuştur. Altmışlı yılların sonunda, Martin Luther'in vurulması ve Richard Nixon seçim kampanyası gibi güncel olayları belgeleyen haber programları artmış, bu programlar Amerika'daki vatandaşlar için bir haber ve analiz kaynağı haline gelmiş ve halk giderek daha fazla talk show izlemeye başlamıştır (Zitouni, 2017, s. 26).

Yetmişli yıllarda, talk show'ların biçimi ve içeriği daha gerçekçi hale gelmiş ve sosyal meselelere ve sorunlara ışık tutmasının yanı sıra kadınlara hitap eden talk show'ların "Phil Donahue" kadın programları alanında öncü olarak kabul edilmesi tabuları yıkarak tüm yaşam meselelerini ele almıştır, Popüler programların medya tarafından ilk kez yayınlanmasıyla kendi adını taşıyan programıyla Phil Donahue, yeni bir talk-show türünü ortaya çıkarmıştır. Bu tür bir program, tabuları yıkmaya ve tanıdık konuşmalara dayanmakta ve hayatın tüm yönlerini araştırmaktadır (Zitouni, 2017, s. 26).

1990'larda, sadece önemli siyasi ve sosyal konuları tartışmak için program konuklarına dayanan kalıcı olmayan talk show'ların ortaya çıkmasında da bir artış yaşanmıştır. Sadece görüş ve pozisyonları değil, aynı zamanda duygusal deneyim ve hisleri de sunan "Oprah" programının başarısı, radyo ve televizyonda benzer birçok programın ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu programlar esas olarak mülakatlara dayanmaktadır (Zitouni, 2017, s. 26).

Bazı talk showların popülaritesi yapımcıların ve televizyon kanallarının bu tür programlara olan ilgisini artırmıştır. Oprah Winfrey uzun süre bu alanda öncülerden olmuştur. Oprah Winfrey'e yarım saatlik bir sabah talk-show'u sunması teklif edilmiştir. Program en yüksek reytingleri bu yayın döneminde almış ve 1986'da talk show'un adı "Oprah Winfrey Show" olarak program günde 9 ila 10 milyon arasında görüntülenmiştir. (Shattuc, 1997, s. 39) ve programların çok izlenmesi yüksek kazanç getirdiğinden, talk showlar izleyicileri ve karları çeken bir televizyon türünü temsil etmiştir.

Tarihsel gelişiminin başlangıcında talk show'ların üç ana türü bulunmaktadır: 1954 ve 1961 yılları arasında "Steve Allen ve Jack Paar'ın Tonight Show" konulu gece eğlencesi talk show'u, 1967 ve 1995 yılları arasında "The Phil Donahue Show" gibi gün boyunca halkın katılımı için talk show ve Dave Garroway'ın "Today" gibi sabah programları. Bu türler, talk show'ların yayılmasına ve içeriklerinin ve tartışma düzeylerinin gelişmesine katkıda bulunmuştur (Timberg ve Erler'in,2010, s. 45).

Daha sonra talk show'lar Amerika'dan Arap ülkeleri de dahil olmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerine yayılmıştır. Ilie (2006) talk show'ların küresel olarak yayılmasını şu sözlerle anlatmaktadır: "Oprah Winfrey, Ricki Lake ve Montel Williams gibi Amerikan talk show'ları başta İngiltere, birçok Avrupa ülkesi ve Güney Amerika'daki çoğu ülkede yayınlanması, medyanın artan merkezleşmesinin bir sonucudur (s. 489).

3. BBC NEWS ARABIC KANALI

British Broadcasting Corporation (BBC), küresel bir yönelime sahip bir İngiliz medya kuruluşudur.

Bu bölümde, BBC'yi, kuruluşunu ve medya alanında dünyanın önde gelen kuruluşlarından biri olarak medya faaliyetlerini, büyük insani ve maddi yeteneklere sahip çeşitli medya araçları aracılığıyla kamuoyuna bilgi vermesini ayrıntılı olarak tartışılmaktadır.

Bölümün sonunda, bu çalışmada incelediğimiz, farklı ülkelerle ilgili çeşitli alanları ve sektörleri içeren farklı ve çeşitli konuları ele alan Tartışma Noktası isimli talk show'dan bahsedeceğiz. Bu talk show programı çeşitli toplumsal kesimlerle güncel konular üzerine diyalog ve tartışma için bir alan oluşturur. Misafirleri ve takipçileri için de bu program sadece televizyon üzerinden değil, internet ve radyo gibi diğer araçları da kullanması ile farklılık göstermektedir.

3.1. Bbc Kurumu

BBC kendisini "İngiltere'de ve tüm dünyada milyonlarca insanı bilgilendirmek, eğitmek ve eğlendirmek için her gün birinci sınıf programlama ve içerik yaratan, tarafsız ve bağımsız, dünyanın önde gelen kamu yayıncılık hizmeti" olarak tanımlamaktadır ("About BBC Maestro").

BBC, en güçlü İngiliz küresel markasıdır ve BBC radyo ağları dinleyicilerinin 2008'de İngiltere'deki toplam radyo dinleyicisinin yüzde 57'si ile ülkedeki radyo alanına hakim olmuştur (Iosifidis, 2010, s. 147).

İngiltere, yirminci yüzyılın başından beri medyaya büyük ilgi göstermiş ve BBC'nin oluşturulması ve geliştirilmesinde öncü olmuştur, "BBC World Service (BBC WS), birçok kişiye çok dilli haber hizmetleri sunan, İngilizce ile 32 farklı dilde yayın yapan ve web hizmetleri sağlayan önde gelen uluslararası yayıncılardan biridir. (Cheesman, T., Nohl, AM, & BBC WS US Elections Study Group, 2011, s. 217).

Britanya Yayın Kuruluşu (British Broadcasting Corporation), 18 Ekim 1922'de kurulmuş ve bundan önce Britanya Yayın Şirketi (British Broadcasting Company) olarak adlandırılmıştır. BBC World Radio yayıncılığı, 19 Aralık 1932'de bir kraliyet

tüzüğü uyarınca İngiliz hükümetinden bağımsız bir organ olarak başlamıştır. BBC, başından beri "Ulus Barışı Millete Konuşacak" ("BBC...Burada Londra", 2016) sloganını taşıyan siyasi, ekonomik, kültürel ve eğlence programları sunarak haber ve medya yayıncılığına katkıda bulunmuştur.

Britanyalılar başından beri BBC ve içeriğiyle ilgileniyorlardı "1930'a gelindiğinde Britanya'daki evlerin yarısında radyo vardı. Sadece haberleri değil aynı zamanda dramaları, klasik müzik konserlerini, sohbet programlarını, çocuk programlarını, canlı spor yayını ve radyo programlarını da dinleyebiliyorlardı. " (*Pre Intermediate Student's Book*, 2014, s. 114).

Britanya için BBC sadece bir medya hizmeti değil, aynı zamanda çeşitli alanlarda İngiliz etkisini destekleyen önemli bir güç, "Birleşik Krallık'ta yaşayan hemen hemen herkesin ve dışarıda yüz milyonlarca insanın hayatına dokunan kültürel, ekonomik ve diplomatik bir güç" olmaktadır (Department for Culture, Media & Sport, 2016, s. 5)

Otuzlu yıllarda dünyanın tanık olduğu siyasi olaylar, İngilizlerin dünyada olup bitenleri takip etmek ve kendilerini meşgul etmek ve aynı zamanda hafifletmek için BBC'ye başvurmaları nedeniyle BBC'nin rolünü pekiştirmiştir. BBC, insanları zor zamanlarda mutlu etmek için çok önemli bir haber ve eğlence kaynağı olmuştur" (*Pre Intermediate Student's Book*, 2014, s. 114).

Kuruluşundan bu yana BBC, Britanya'daki bireylerin kişisel yaşamlarının derinliğine, siyasi yaşamın derinliğine ve ulusal kimliğin derinliğine de girmiş güçlü bir medya aracı olmuştur. Mallory'e göre, "BBC'nin eğitime, medya ve eğlence gücü 1922'deki başlangıcından 1945'te II. Dünya Savaşı'nın sonuna kadar devam eden önemli yıllarda, modern toplumda İngiliz olmanın ne anlama geldiğini yeniden tanımlamaya yardımcı olduğu için özellikle ilgi çekicidir" (2013, s. 2).

Baade, C.L.'ye göre BBC, İngiliz yaşamında yüksek bir yer edinmiş, ülkede geniş çapta yayılmış ve geniş bir izleyici kitlesi kazanmıştır. (2012) Ona göre, "BBC İngiliz yaşamında merkezi bir kurumdur. Savaşın başlangıcında 34 ila 40 milyon dinleyicinin (İngiltere'nin toplam nüfusunun %70-80'i) evine ulaşmıştı" (Baade, 2012, s. 3). Bugün radyo yayınları, internet ve uydu aracılığıyla milyonlarca kişi tarafından haftalık olarak dinlenmektedir.

BBC'nin hizmetleriyle onu besleyen alanlar zamanla genişlemiştir. Bugün BBC televizyonu, radyo ve internette yerel ve küresel olarak haber ve bilgi sağlamakta ve BBC izleyicisi her hafta yaklaşık 180 milyon kişiye ulaşmaktadır (Tawfiq & Ghani, 2015, s. 2289).

3.2. Bbc News Arabic Kanalı

BBC Arapça, Arap ülkelerine ve dünya üzerindeki Arapça konuşan herkese yönelik içerikler sunan medya ağıdır. BBC Arapça, radyo, televizyon ve internet aracılığıyla haberler sunar ve halka, radyo, telefon ekranı, bilgisayarlar ve de telefonlar yoluyla ulaşır. Ayrıca BBC Arapça, BBC Kurumu'nun, İngilizce dışındaki dillerde çıkardığı en eski medya servsidir. Öyle ki 3 Ocak 1938'de çıkmış ve bugüne kadar Arap dünyasındaki en önemli medya servislerinden olmuştur. Kuruluşundan 1990'lara kadar "Britanya Yayın Kuruluşu'nun Arapça Bölümü" olarak bilinmektedir. ("BBC Arabic: Çeşitli Araçlarla Medya Servisi", 2021).

BBC'nin evrensel servisleri, erken zamanda Arapça konuşulan televizyon dünyasına girmeye çalışmış. 1994 yılında günde 8 saat yayın yapan Arapça konuşulan kanalını açmıştır. Ama kanal, tahrir kararlarına karşı çıkması sebebiyle Suudi Arabistanlı Orbit Şirketinin bu kanalı finanse etmekten çekilmesinden sonra 1996 yılında kapanmıştır. BBC Arapça kanal açma girişimine geri dönmüş ve fiilen 11 Mart 2008'de BBC News Arabic kanalını ortaya çıkarmıştır. İlk zamanlar yayınları, gün saatlerinin yarısıyla sınırlıdır; sonra yayını uzatmıştır ve günde 24 saat yayın yapar hale gelmiştir (Baumann & el Issawi, 2010: 142).

Ortaya çıkışından 80 yıl sonra BBC Arapça servisi, radyo ve internet üzerinde ve Arapça televizyon kanalları yoluyla haberler ve güncel olayları sunan ilk üç boyutlu araç platformu olur. Bununla BBC, Arapça servisini 3 farklı şekilde tamamlamıştır. (Baumann & el Issawi, 2010: 137). Ayrıca BBC, bununla Orta doğu ve Kuzey Afrika'daki dinleyicileri için haber programını genişletmeyi hedeflemiştir. Bu bölgedeki izleyici ve dinleyicilerinin tartışmalarına ve konuşmayı yorumlamalarına imkan vererek programlara katılmalarını da amaçlar.

BBC en güncel haberlerini, şu anda telefonlar, laptoplar ve diğer cihazlar üzerinden radyo ve televizyon aracılığıyla ve bu cihazlarda bulunan uygulamalar yoluyla yayınlamaktadır. BBC News Arabic son dakika haber servisine Arap dünyasındaki

lkelerdeki telefonlar üzerinden de abone olunabilir. BBC, Arap dünyasındaki meselelerde uzman geniş muhabirler ağı yoluyla Orta doğu sorunlarını ele almaktadır. BBC News Arabic dünya üzerindeki çeşitli yerlerde bulunan muhabirleri aracılığıyla iş kapsamını genişletmeye çalışırken kanalın programları, Londra ve Kahire'de üretilmektedir. ("BBC Arabic: Çeşitli Araçlarla Medya Servisi", 2021).

BBC News Arabic yapım ekibi, program ve haberleri sunmaları için Londra, Kahire, Dubai ve Arap dünyasındaki başka yerler arasında hareket etmektedir. BBC World, kendisine diğer medya kuruluşlarıyla rekabette en iyi olma imkanı veren büyük bir medya tecrübesi ve uzmanlığına sahiptir. BBC News Arabic, Arap dünyasındaki vatandaşlara ulaşmak için BBC World'n tecrübe ve uzmanlığına dayanır (Gillespie, 2013, s. 1).

BBC News Arabic Arap dünyasındaki haber ve olayların yayınlanmasını temel hedef olarak kabul etmektedir. Ayrıca dünya haberlerini sunmaya da çalışmaktadır. BBC News Arabic, kendisine bilgiye ulaşmayı ve alıcıya ulaşmayı kolaylaştıran büyük BBC kaynaklarını kullanmakta; haber servislerinde dünya üzerindeki 72 ülkede bulunan en az 250 muhabirden destek almaktadır ("BBC Arabic: Çeşitli Araçlarla Medya Servisi", 2021).

BBC News Arabic sitesi yoluyla yayınlanan deneyimler, BBC Arapçaya gelen talebin, Irak, Mısır, Suriye, Sudan ve Cezayir'in yaşadığı olaylar, ülkelerde meydana gelen "Arap Baharı" olarak bilinen olaylar ve bunların dışındaki Orta doğu, Kuzey Afrika ve Haliç bölgelerinin tanıklık ettiği gelişmeler gibi Arap bölgesini etkileyen kriz ve büyük olay zamanlarında arttığını belirtti. Ayrıca halk, korona pandemisinin yayılması ve farklı dünya ülkelerinde onunla nasıl baş edildiği hakkındaki haberler için BBC Arapça yayınına takip etmektedir. ("BBC Arabic: Çeşitli Araçlarla Medya Servisi", 2021).

BBC News Arabic kanalı, Tartışma Noktası Programı gibi farklı görüşlere karşı tartışma yolu açan tartışma programları yoluyla büyük bir etki yaratmıştır. BBC News Arabic, farklı platformları yoluyla siyasi ve kültürel açık tartışmalara yer vermektedir. Arap dünyasındaki halka ulaşmak için elektronik sitesi ve sosyal medya ağlarını aktif şekilde değerlendirmektedir. BBC News Arabic rakiplerine kıyasla izleyicilerle etkileşim konusunda yüksek bir düzey ortaya koymaktadır(Gillespie, 2013, s. 94).

3.3. Bbc News Arabic'daki talk show'lar

Tartışma programları, direkt olarak konuklarla diyaloga dayanan ve toplumun tüm sorunlarının tartışıldığı programlardır. Tartışma programları, ortaya atılan meseleler hakkında tartışma ve çatışma meydana getirmeye katkıda bulunması bakımından kamuoyunun oluşturulması konusunda en önemli ve en zorunlu olan programlardır.

BBC News Arabic kanalındaki televizyon tartışma programlarının çeşitleri ve konuları diğer programlardan farklılık gösterir. Bu programlar yoluyla Arap dünyası ve diğer dünya ülkeleriyle alakalı farklı mesele ve olaylar tartışılır.

İnteraktif tartışma programları, BBC News Arabic kanalının halka daha fazla yaklaşma girişimini temsil eder. Öyle ki tartışma programları kanala kitlesini genişletme ve de görüşlerini belirtmeleri ve tecrübe ve uzmanlıklarını paylaşmaları için insanlara kapı açma imkanı verir.

Kanalın yayınladığı tartışma programlarından bazıları şu şekildedir:

3.3.1. Bbc Ekstra

Ekstra televizyon programı, günlük hayattan seçilmiş insan hikayelerine ışık tutar. Bu programın hedef kitlesi, Arap gençlerdir. Program, BBC News Arabic kanalında haftada 2 kez yayınlanır. (“Kültürel alışveriş mi, hakimiyet ve ele geçirme mi”)

3.3.2. Dünyamız

"Dünyamız", bir Arap kadın ekibi tarafından hazırlanan ve her hafta Beyrut'tan Nada Abdel Samad tarafından üç Arap kadının katılımıyla sunulan bir talk showdur.

Arap dünyasındaki geniş bir yelpazedeki kadınların geleneksel kadın sorunları hakkında değil, siyasi ve diğer meseleler hakkındaki görüşlerini duymak için özgür bir tartışma ortamı sunmayı amaçlamaktadır. Bu program en tartışmalı konuları gündeme getirmektedir. Ancak programın konuları sadece "kadın sorunları" ile sınırlı değil, aynı zamanda siyasi sorunlardan sosyal konulara kadar Arap dünyasındaki güncel sorunları da ele almaktadır (“Dünyamız”, 2016).

Ele alınan konular arasında ulusal meselelerin hizmetinde olan sanat konusu ile beraber Arap dünyasında din değiştirme meseleside yer almaktadır. Bazı bölümlerde

Arap bölgesinde tanık olunan mezhepsel bölünme de ele alınmaktadır (“Dünyamız”, 2016).

3.3.3. Ben şahidim

Bbc News Arabic kanalında haftalık bir program olan “Ben Şahidim” başta Arap dünyası olmak üzere dünyanın dört bir yanından vatandaşların anlattıkları hikayeleri ve tanıklıkları, onların günlük yaşamlarını ya da toplumları ve ülkeleri ile ilgili meseleleri ele aldıkları sesli ve görüntülü olarak sunmaktadır (“Ben Şahidim”).

3.3.4. Mısır saati

Mısır meselelerini sosyal, ekonomik ve sanat açısından tartışan haftalık bir program. Günlük Mısır yaşamının bir görüntüsünü iletmek için şehirleri ve bölgeleri geziyor ve bu program, farklı ülkelere çeşitli olayları kapsayan diğer birçok talk show'un aksine bir ülkede uzmanlaşmıştır ("Mısır saati", 2016)

3.3.5. Kısıtlama Yok

Bu program, konukların belirli konularda izleyicilerin önünde görüşlerini netleştirmek için önde gelen şahsiyetlerle açık ve ciddi bir diyalog yürütmeyi amaçlamaktadır. Diyalog, özellikle Arap bölgesine odaklanarak, dünyanın her yerinden kişilerle 25 dakika sürmektedir (“Kısıtlama Yok”, 2020).

3.3.6. Saatin konuşması

Saatin konuşması programı, uzmanları, analistleri ve karar vericileri bir nesnellik ve tarafsızlık çerçevesinde, farklı bakış açıları sunmak için kamuoyunu ilgilendiren konuları derinlemesine, analitik bir şekilde ele almayı amaçlayan BBC News Arabic'de haftalık bir talk show'dur (“Saatin konuşması”, 2017).

3.3.7. Sahne

Giselle Khoury ile birlikte, her hafta çağdaş tarihimizdeki önemli olaylardan birine katılan ve Arap ya da uluslararası belirleyici bir olay meydana geldiğinde orada bulunan bir talk show'a ev sahipliği yapmaktadır.

Program, konukların tanıklıklarıyla, olayın gerçekleştiği sahneyi, öncesinde ve sonrasında yaşananları ayrıntılarıyla anlatarak, tarihin ayrılmaz bir parçası olması ve bu olayın oluşumuna katkıda bulunanları anlamamıza yardımcı olması beklenen tanıklıklar üzerinden anlatılmaktadır ("Sahne", 2016).

3.3.8. Tartışma Noktası

Tartışma Noktası, BBC News Arabic sayfalarının izleyicileri, dinleyicileri ve ziyaretçileri için, ilgi alanlarındaki konularda görüşlerini paylaşabildikleri açık bir programdır.

3.4. Tartışma Noktası Programı:

Tartışma Noktası, izleyicilere programda yer alan diyalog ve tartışmanın bir parçası olma fırsatı verdiği için BBC News Arapça izleyicileri için forum oluşturan bir talk showdur. Siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, spor ve diğer konularla ilgilenir. Ancak ortak noktaları, kamuoyunun geniş bir kesiminin ilgisini çekmeleri ve bu konuda farklı görüşler duyarak daha fazla bilgi edinmek istemeleridir ("Tartışma Noktası").

Tartışma Noktası programı, BBC'nin ırkçılığı reddetme ve mezhepsel, dini ve etnik nefreti kışkırtma politikasını ihlal eden hiçbir katılımı kabul etmemek dışında, BBC News Arabic izleyicisine çeşitli konularda samimi ve açık bir diyalog sağlar.

Tartışma Noktası programı, radyo ve televizyonda aynı anda ve BBC web sitesi www.bbcarabic.com aracılığıyla yayınlanmaktadır.

Ayrıca programa katılmak için telefonla, sitede yayınlanan diyaloglara yorum yaparak ya da programın sosyal medya sayfalarından katılmak gibi bir çok yolu vardır.

Programın süresi 51:30 dakikadır. Tartışma Noktası BBC TV ve Radyo'da Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri akşam GMT'de dört ve altı dakika olarak yayınlanır ve BBC radyo ve ekranında birkaç kez tekrarlanır ("Tartışma Noktası").

Tartışma Noktası programı, BBC News Arabic programları arasında büyük bir yere sahiptir. Bbc News Arabic programlarından en öne çıkanı, BBC tarafından yayınlanan, tartışmaların halkın katılımıyla ve üç platform üzerinden yürütüldüğü, öncü interaktif program: Tartışma Noktası olarak tanımlanmaktadır (Baumann ve El Issawi, 2010, s. 149).

Tartışma Noktası programı yayın hayatına 2003 yılında BBC Arapça Radyosunda yayınlandığında başlamıştır. O zaman, halk görüşlerini sadece iki yolla ifade edebilmektedir: telefonla arayarak veya katılımlarını web sitesi aracılığıyla göndererek.

Bir yandan okuyucu katkılarının hacminin genişlemesi, diğer yandan kendilerini ilgilendiren olay ve konular hakkında daha fazla diyalog açılmasını talep etmeleri ile birlikte, web sitemizde tam sayfa bir grup okuyucuya ayrılmıştır. “Fikrinizi paylaşın” sayfası, diyaloglar ve çeşitli şekillerde okuyucu katkıları almıştır. Ayrıca, web sitesinin ilk sayfasında yer alan “Serbest Alan” başlığı altında okuyucuların yorum yapmak istedikleri herhangi bir konuda fikir ve önerilerini alabilecekleri bir alan tahsis edilmiştir (Al-kassas, 2012).

2008 yılında BBC Arabic TV'nin lansmanı ile Tartışma Noktası programı aynı anda radyo, TV ve internette yayınlanmaya başlar. Programa katılım yöntemleri geliştirilir ve program sırasında “web cam” aracılığıyla sesli ve görüntülü katılım mümkün hale gelir. Web sitesinde yayınlanan diyaloglara yorum yapma veya programla iletişime geçme imkanının yanı sıra cep telefonları kullanılarak kısa mesaj yoluyla da programa katılım mümkün hale gelir (Al-kassas, 2012).

Sosyal medyanın ortaya çıkmasıyla birlikte kitlelerle etkileşime girme biçiminde devam eder, bu nedenle program için bir “facebook” sayfası ve bir “twitter” hesabı açılır. Tartışılan konular hakkında yorum yaparak ve görüş bildirerek veya herhangi bir konuyu öne sürerek katılım, izleyiciyle bir diyalog başlatmak isteğidir. Programın istenen bölümleri de YouTube'da izlenebilir.

Program, Arap dünyasındaki sosyal olgular, krizler ve yoksulluk, kıtlık, savaşlar, kazalar, insan hakları, sağlık sorunları, eğitim sorunları, kadın hakları gibi onlarca önemli ve hassas konuyu uzun bir süreç boyunca ele almaktadır. Krizler ve siyasi zorluklar ve diğerlerinin yanı sıra Arap ülkeleri arasındaki ilişkiler, kendileri ile komşu ülkeler ve dünyanın geri kalanıyla olan ilişkileri, yerel ve küresel siyasi gerçeklik, İslamofobi, komşu ülkelerin krizleri ve hatta eğlence, spor, sanat, kültür, bilim ve güncel küresel meseleler işlenen konular arasında yer almaktadır (Al-kassas, 2012).

4. KADIN SORUNLARI

Kadının toplumdaki statüsü konusu tüm insanlığı ilgilendiren bir konudur, Ağridağ, "Tarihsel sürece baktığımızda bunun aslında tüm insanlığın ortak bir problemi olduğunu görürüz, çünkü ataerkil yapının getirdiği, erkeğin egemen olduğu bir sistem periyodlara göre farklı sistemlerle kendini korumuştur. Günümüzde ilerleyebilmiş toplumlar bu sorunu çözmüş olanlardır." söylemiştir (2015, s. 1).

Kadının konumu ve rolü insan toplumları arasında ortak bir faktör olduğundan, kadın sorunları bugün de küresel bir tartışma konusu olmakla birlikte uluslararası, ulusal ve yerel sorunlar arasında büyük yer tutan önemli bir konuyu oluşturmaktadır.

Kadın sorunları, kadın erkek eşitliği, kadın haklarının korunması, kadının toplumdaki konumunun desteklenmesi, siyasi hayatta ve işgücü piyasasındaki varlıklarının desteklenmesi, çeşitli liderlik pozisyonlarına erişimleri gibi konular kadınların toplum içindeki problemleridir. Yasal haklar, kadınlara tam sağlık hizmeti sunulması ve cinsiyete dayalı ayrımcılığa karşı korunmalarının yanı sıra savaş, kıtlık, ekonomik çöküş, zor sağlık koşulları ve salgın hastalıkların yayılması gibi her durumda kadınların korunması bu da kadınlara ve haklarına ek bir yük oluşturmaktadır.

Kadınların güçlü varlığı için önemli ve egemen konumların olmayışı, dünyanın tüm toplumlarında kadın sorunlarına karşı var olan uçurumun derinliğini ve çeşitli ülkelerdeki yaygın ayrımcılığın sadece kadınlar için değil, aynı zamanda kadın sorunları için de bir meydan okuma olduğunu göstermektedir. Bir bütün olarak toplum, kadın sorunlarını savunmak, insan sorunlarını savunmak ve kadınları ve haklarını korumak, insan haklarının korunmasını teşvik etmektir ve bir bütün olarak toplumun yararınadır.

Dünyanın tanık olduğu bilimsel ilerlemeye rağmen, kadın hakları dünyanın farklı yerlerinde hala ihlal edilmekte ve birçok sorunu hala marjinalleştirmektedir.

"Kadınlar ve erkekler için eşit haklar ilkesi, Birleşmiş Milletler Kararnamesinin temel ilkelerinden biridir." (Reanda, 1981, s. 1). Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama amacı, Kararnamenin birçok hükmünde vurgulanmıştır ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi gibi diğer belgelerde kadın haklarını ve toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen birçok hüküm olduğunu görmekteyiz.

Bu bölümde kadın sorunlarına değinilmekte, böylece birinci bölüm "Kadın Sorunları ve Medyada Temsili"ne, ikinci bölüm ise Arap dünyasındaki kadın sorunlarına ayrılmaktadır.

4.1. Kadın Sorunları ve Medyada Temsili

Yirminci ve yirmi birinci yüzyılın başı, kadın sorunları ve haklarıyla ilgili derin ve önemli tartışmalara sahne oldu ve bugün dahi kadın sorunları uluslararası sahnede önemli bir yer tutmakta ve çeşitli alanlarda kadınların varlığı hakkında giderek daha fazla konuşulmaktadır. Bilimsel, eğitimsel, entellektüel ve kültürel hayatta, kamu işlerinde tam haklarından yararlanma ve korunmaları, güvenlik ve katılımdan yararlanmaları için adil fırsatların mevcudiyeti, kadın sorunlarının zaman içinde gelişmesini ve birçok ülkede kadınların oy hakkı, çalışma hakkı, kanun önünde eşitlik gibi konularda ilerleme kaydetmesini sağlamıştır. Ancak kadın sorunları için mücadele devam ediyor ve birçok konu üzerinde çalışılıyor. Çelenk (2010) kadınların haklarını elde etmek için verdikleri uzun mücadeleyi bu şekilde anlatmaktadır "Kadınların hayat pratiklerinde mütemadiyen yüzleşmek zorunda kaldığı ayrımcılık, günümüz dünyasında süregelen eşitsizliklerin en yaygın olanlarından biridir. Toplum hayatındaki bu eşitsizliği dönüştürmeyi ve ayrımcılığı sona erdirmeyi amaçlayan mücadelelerin uzun bir tarihi vardı" (s. 299).

Kadın sorunlarını savunmak ve onlar için mücadele etmek birçok kadının hayatını kurtarabilir. Hayatlarını, eğitim, sağlık ve çalışma koşullarını iyileştirebilir ve pek çoğunun insan haklarından yararlanmasına olanak sağlayabilir. 2030'a kadar 150 milyondan fazla kadının yoksulluktan kurtulması için bir fırsat var. Bu ancak hükümetlerin eğitime ve aile bakımına erişimi iyileştirmenin yanı sıra cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik stratejiler uygulamasıyla başarılabilir (Azcona vd., 2021, s. 2).

4.1.1. Cinsiyet Eşitliği

Azcona vd' (2021) ye göre farklı ülkelerdeki kadınlar farklı ön yargı ve ayrımcılığa maruz kalmaktadır, Dünya genelinde 95 ülkede kadınların yarısından fazlasının ulusal parlamentolarda kontenjanları bulunmamaktadır ve bu ülkelerin yaklaşık yarısı kadınların bazı alanlarda çalışmasını kısıtlamaktadır. 15 yaşından büyük 736 milyon

kadın, yaşamları boyunca en az bir kez fiziksel veya cinsel istismara maruz kalmıştır (s. 2). Kadınların yaşadığı bu büyük zorluklar, dünya çapında insan hakları ve sivil toplum örgütlerini kadın sorunlarını savunmaya yöneltti.

Cinsiyet eşitliği, insanların cinsiyet temelinde ayrımcılığa uğramadığı adil bir dünya yaratmayı amaçlayan küresel bir meseledir. Kadın ve erkeklerin eşit haklara, sorumluluklara ve fırsatlara sahip olması, böylece önceliklerin, çıkarların ve ihtiyaçların karşılanması anlamına gelir. Hem kadın hem de erkeğin dikkate alındığı toplumsal cinsiyet eşitliği bir insan hakları sorunudur, çünkü bu yalnızca kadınların sorunu değil, hem kadınların hem de erkeklerin sorunudur (Birleşmiş Milletler Batı Asya Ekonomik ve Sosyal Komisyonu, 2021, s. 46).

Cinsiyet ayrımcılığıyla mücadele, yaşamın çeşitli alanlarını içeren ve farklı toplumların özelliklerini ve kültürlerini değiştirerek uygulanan güçlü stratejiler gerektirir. Bu konuyu ele alırken, çeşitli ülkelerde toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinin genelleştirilmesine güvenmek mümkündür.

Birleşmiş Milletler Batı Asya Ekonomik ve Sosyal Komisyonu'na (2021) göre, toplumsal cinsiyet eşitliği “hem erkeklerin hem de kadınların çıkarlarını ve deneyimlerini politika ve programların tasarımına, uygulanmasına, izlenmesine ve değerlendirilmesine entegre etmeye yönelik bir stratejidir. Tüm siyasi, ekonomik ve sosyal alanlarda, kadınlar ve erkekler için eşit bir şekilde eşitsizliğin devam etmemesini sağlamak” (s. 46) ve tüm bunların amacı, cinsiyet eşitliğinin sağlanması yoluyla insan toplumlarına hizmet etmek ve ilerlemektir.

Birçok alanda kadın ve erkek arasında eşitlik eksikliği var. Aynı şekilde hakların kullanılmasında ve yaşamın farklı alanlarında, yıl içinde aralarında büyük bir boşluk var, örneğin gıda temini alanında. 2020'de kadınlar arasında gıda temin edememe düzeyleri erkeklere göre %10 daha yüksekti. Buna ek olarak, kadınlar dünya genelinde yerel meclislerde seçilmiş sandalyelerin yüzde 36'sı ve dünya genelinde parlamentodaki sandalyelerin yalnızca dörtte biri ile temsil ediliyor. Düşük ve orta gelirli ülkelerde telefon aracılığıyla İnternet'e erişim çok kolay. Ancak kadınlar için erkeklere göre düşük, çünkü internete giren kadın sayısı aynı durumdaki erkeklere göre 234 milyon daha az. (Azcona vd., 2021, s. 2).

Kadının çalışması da kadın haklarının korunmasında önemli bir yer tutar. Örneğin, işgücü piyasasında meydana gelen istisnai koşulların kadınları erkeklerden daha fazla

etkilendiği tespit edildi. Örneğin, Corona salgını döneminde kadınlar erkeklere göre daha fazla iş kaybı yaşadı. Çalışan kadın sayısı 54 milyon azaldı ve 2018'de kadınlar dünya genelinde her 3 araştırmacıdan 1'inden daha azını temsil etti. Kadınlar birçok işlevsel alanda ve önemli sektörde yetersiz temsil edilmektedir, örneğin geleneksel enerji işlerinde %22 ve yenilenebilir enerji işlerinde %32'si kadın çalışanlardan oluşmaktadır. Kadınlar, hükümet, dışişleri, savunma, finans ve insan hakları komitelerinin yalnızca %18'ine başkanlık etmektedir (Azcona vd., 2021, s. 2).

4.1.2. Kadına Yönelik Şiddet

Kadına yönelik şiddet, birçok ülkenin muzdarip olduğu ciddi bir küresel olgudur. Kadınların eğitim ve iş gibi hayatın çeşitli alanlarında yer almasını engelleyen, adalet, eşitlik arayışını ve kadınların sağlıklı bir yaşam sürmesini engelleyen bir olgudur.

1993 yılında Dünya İnsan Hakları Konferansı'nın ve "Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Bildiri"nin düzenlendiği tarihten itibaren, ülkeler kadına yönelik şiddeti kamu politikası ve insan haklarının ilgi alanlarından biri olarak sınıflandırmış ve buna odaklanmaya başlamıştır. Özellikle birçok toplum aile içi şiddet gibi kadına yönelik bazı şiddet türlerini kabul ettiğinden, kadınların birçok ülkede bundan kurtulmalarının önünde toplumsal ve yasal engellerle karşılaştıkları ve uğradıkları şeylerdir. (García-Moreno, Jansen, Ellsberg, Heise ve Watts, 2005, s. vii).

Birleşmiş Milletler, kadına yönelik şiddeti, "kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik zarar ve ıstırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayalı her türlü eylem ve bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama, keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma" olarak tanımlamaktadır (Birleşmiş Milletler, 1993, s. 2)

Kadına yönelik şiddete karşı durmanın kadın hakları ve insan hakları savunması içinde yer alan temel konulardan biri olduğu ve bu konunun dünyanın çeşitli ülkelerinde kadınları önemli ölçüde etkilediği aşikardır. Bu olgu kadınları, aileyi, toplumsal dokuyu ve halk sağlığını olumsuz etkilemekte, dünyanın çeşitli ülkeleri kadına yönelik şiddeti durdurmak için kampanya ve girişimlere tanık olmakta, uluslararası insan hakları örgütleri de bu olguyu ele almak için çalışmaktadır. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki-moon, "kadına yönelik şiddeti sona erdirmek için birleşin" kampanyasıyla kadına yönelik şiddete karşı küresel bir çağrı yayınlamıştır (Dünya Sağlık Örgütü, 2013, s. 4).

Dünya Sağlık Örgütü'ne (2013) göre, kadına yönelik şiddet terimi, “bir eş tarafından şiddet (yakın partner şiddeti), tecavüz/cinsel saldırı veya başka biri tarafından işlenen diğer cinsel şiddet biçimleri dahil olmak üzere birçok şiddet biçimini içerir. Bunlar başlıca; Bir partner (cinsel şiddet), kadın sünneti, ticareti, namus cinayetleri ." gibidir (s. 4).

Kadına yönelik şiddet verileri, dünya genelinde her üç kadından birinin (%35,6), eş veya başkaları tarafından fiziksel veya cinsel şiddete veya her ikisine bağlı şiddete maruz kaldığını göstermektedir. (Dünya Sağlık Örgütü, 2013, s. 35).

Kadına yönelik şiddet sadece kadına değil, kadına, ailesine ve topluma da zarar vermekte, fiziksel ve psikolojik sağlığını etkilemektedir.

Kadına yönelik şiddet, kadın ve aile sağlığı açısından ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Kadınlar eşleri tarafından şiddete maruz kalmakta ve bu gerçeğin gizlenmesi ve bu konuda sessiz kalınması milyonlarca kadını mağdur etmektedir (García-Moreno, Jansen, Ellsberg, Heise ve Watts, 2005, s. viii).

Dünyanın bazı ülkelerinde kadına yönelik şiddetle ilgili bilgi ve verilere salt erişim tek başına mevcut değildir, bu nedenle, bu olguyu ele almak, öncelikle veri toplama ve verilere erişme açısından daha fazla çabayı ve farklı kültürlerde ve farklı koşullarda kadına yönelik şiddetin nedenlerini anlamak için daha fazla araştırmayı gerektirmektedir. (García-Moreno, Jansen, Ellsberg, Heise ve Watts, 2005, s. 27).

4.1.3. Kadınların Medyada Temsili

Uzun bir süre boyunca, kadınlar medyada kendilerine ait sürekli ve yinelenen imgeler sunan, onları izleyici için tekrarlanan belirli rollerle sınırlayan ve kadın için tek rolünün kadın rolüyle ilgili olduğu imajını yaratan klişelere maruz kaldılar. Bu da medyanın kadınların sadece ev hanımı olması gerektiği gibi bir rol çizmektedir. Yetmişli yılların sonunda yapılan birkaç araştırma, Batı ülkelerinde, Asya, Afrika ve Latin Amerika'da televizyon, reklamlar, filmler, haberler ve diğer medya türlerinin, kadınları cinsel objeler olarak temsil ederken geleneksel ev içi rollerini sunduğunu ve vurguladığını ortaya koymaktadır (Byerly & Ross, 2008, s. 17).

Lafuente'ye göre, geçtiğimiz yüzyılda medyanın sinema ve televizyon aracılığıyla sunduğu kalıplaşmış medya imajı, kadın ve toplum ruhunda iz bırakmıştır. Film

endüstrisinin kırk yılı boyunca kadınlar iki şekilde gösterilmiştir birinci olarak tam bir disiplin içinde Tanrı ve vatan için fedakarlığın bir tecessümü olarak sunarken ikinci görüntüde ise, onu temsil eden popüler cinsel imajı ile bir vücut olarak sunulmuştur(2003, s. 395).

Feminist çalışmalar, medya materyallerini analiz etmede ve medyanın kadın hakkında sunduğu imajı incelemede önemli bir rol oynamış ve medyada kadınlara pazarlanan kalıplaşmış imajı ortaya çıkarmış, altmışlı yıllardan beri feminist hareket bu alanda büyük çaba sarf etmiştir. Cheng'e (2007) göre, 1960'ların ortalarından bugüne kadar, feminist hareketlerin ortaya çıkması sayesinde, feminist bilim insanları , medya değişikliği savunucuları ve medyada çalışan kadınlar ile birlikte, ataerkillik ve cinsiyetçiliği eleştirel olarak incelemek üzere ortak bir çalışma yürüttüler." (s. 260).

Feminist hareket ve araştırmacıların medyadaki değişime yönelttikleri eleştiriler, eğlence ve komedilerde kadın temsillerinde kadınlara karşı bir nefret duygusu oluşumuna neden olması, medya çalışmasının çeşitli aşamalarında kadınlara nasıl davranıldığı ve medyanın kadınların haber odaları gibi medya kuruluşlarında ve kurumlardaki önemli pozisyonlarda yeterince temsil edilmemesi ve medya kurumlarında sahiplik için kadınlara çizilen sınırlar (Cheng, 2007, s. 2).

Kadınlara ilgili medyada yer alan haberlerin gelişimi çok yavaştır ve bazı zaman dilimlerinde erkeklerle ilgili haberler ve onlarla ilgili olaylar hakim olduğu için, kadınlar çeşitli medyada bir tür marjinalleşme ve eşitsizliğe tanık olurken, bazı zaman dilimlerinde neredeyse yok denecek kadar azdır. 18 Ocak 1995'te, dünya çapında 71 ülkeyi kapsayan Küresel Medya İzleme Projesi'nin sonuçları, kadınlara ilgili haber konularının radyo, televizyon ve gazetelerdeki haberlerin yalnızca yüzde 17'sini temsil ettiğini gösterir. . 2000 yılında aynı çalışma tekrarlanmış ve 70 ülke dahil edilmiştir. Şaşırtıcı bir şekilde, beş yıl sonra sonuçların değişmediği görülmüş, çünkü kadınların 1 Şubat 2000'de haber konularının sadece yüzde 18'ini oluşturmuştur (Spears, Seydegart ve Gallagher, 2000, s. 5).

Zaman içinde medya, kadınların varlığı ve temsili konusunda birçok değişikliğe tanık oldu. Bu temsiliyet arttı ve kadınların ekranlara erişimleri ve çeşitli medya içeriklerini sunmaları kolaylaştı, örneğin, altmışlı ve yetmişli yıllarda haber bültenlerini sunan kadınların varlığı çok zayıftı, ancak 2000 yılında televizyon haber sunucularının yüzde 56'sını kadınlar temsil ediyordu. . (Spears, Seydegart, & Gallagher, 2000, s. 17).

Medya, cinsiyetler hakkında bir klişe oluşturulmasına katkıda bulunur. Bu klişe erkeklerin önyargısını yansıtır ve cinsiyet eşitliği ile insan cinsiyetine dayalı ayrımcılığın olmadığı bir dünya çağrısını geçirir.

Romano (2010) bunu şu şekilde ifade ediyor: "Genel olarak, haber öykülerinin toplumsal cinsiyet klişelerine meydan okumaktan ziyade pekiştirme olasılığı daha yüksektir. Toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili haberler neredeyse yok denecek kadar azdır." (s. 3).

Zaman içinde kadınlar ve eşitlik, kadın haklarını savunma çabaları, medya alanındaki kadın imajı konusunda büyük ilerlemeler kaydetti, ancak bu çabalar kadınların önündeki engelleri ortadan kaldıramadı, insan hakları örgütleri ve çeşitli organlar, kadınların medyada adil bir şekilde temsil edilmesini sağlamak için hâlâ çok şey yapmak zorunda. Ross & Byerly (2008) bunu şu şekilde ifade etmektedir: "Kadınlar medyada gördüklerimiz, okuduklarımız ve duyduğumuz konusunda bir fark yarattılar ve yaratmaya devam ediyor, ancak medyada hâlâ cinsiyete dayalı ve klişeleşmiş birçok habercilik örneği var ve hâlâ eğlence medyasında stereotipik ve cinsel karakterizasyonlar yer almaktadır." (s. 9).

Medya, halkın kültürünü oluşturmada önemli bir rol oynar, bu nedenle bir konu için çizdiği ve sunduğu resim, alıcıların o konuyla ilgili farkındalığının bir parçasını oluşturur. Kadın sorunlarıyla ilgili olarak, medyanın kadınları mağdur eden hikayeleri seçmesi ve kadınların güçlü, lider ve toplumda etkili görüldüğü hikayelerin sınırlı şekilde yayılması, kamuoyunda kadının gerçek statüsünü, yeteneklerini azaltan bir imajı pekiştiriyor. Ross'a (2009) göre "Haber medyası kadın yargıçların, parlamenterlerin veya iş dünyasının liderlerinin görüşlerini bildirmiyorsa ve her zaman kadına yönelik şiddet haberlerinden bahsediyorsa, halkın kadınların önemli iş kollarında yer edindiğini kabul etmemesi şaşırtıcı değildir. Ancak kadınlar toplumda önemli roller üstlenmektedir" (s. 93).

Altmışlı yıllardan günümüze kadar birçok ülkede medyada çalışan kadınların yüzdesi artmıştır, ancak bu artış sunulan medya materyallerinin kadınlaşmasını yansıtmak zorunda değildir ve bu değişiklik aynı zamanda tam bir medya kuruluşu anlamına da gelmemektedir. Kadın erkek eşitliği ve kadın konularının ele alınmasında sunulan içeriklerin değiştirilmesi, kadın medya çalışanlarının sayısındaki artış, kadınların bu sektördeki konumlarını değiştirmemiştir. Örneğin Fransa'da, medya mesleklerinde

alışan kadınların yüzdesi, seksenli yıllarda yüzde 25'ten şu anda yüzde 49.30'a yükselmiş, ancak kadınların çoğunluğu uygun yazı işleri sekreterliğinde istihdam edilmiş ve ayrıca basın dergilerinde çalışmıştır Foto muhabirliği veya baş muhabirlik gibi önemli pozisyonlar erkeklerin kontrolünde kalmıştır. Kadınlar bu pozisyonlardaki işçilerin sadece üçte birini temsil etmektedir (Vrain, 2015, s. 56).

4.2. Arap Dünyasında Kadın Sorunları

“Arap dünyası”, dili, tarihi ve birçok kültürel özelliği paylaşan bir grup ülke olarak adlandırılan siyasi bir kavramdır. Coğrafi olarak Batı Asya, Kuzey Afrika ve Doğu Afrika arasında uzanan Arap Devletleri Ligi'nin tüm ye devletlerini içerir.

Bu lkeler, “Asya ve Afrika'daki ülkeleri içeren ve yeleri Arap lkeleri olarak kabul edilen bölgesel bir örgüt” olan Arap Devletleri Ligi olarak bilinen bir kurum çerçevesinde buluşuyor. Tüzüğü; ticari ilişkiler, iletişim, kültürel ilişkiler, milliyetler, seyahat belgeleri ve izinleri, sosyal ilişkiler ve sağlık dahil olmak üzere ekonomik konularda uluslararası üyeler arasında koordinasyonu sağlar.” (Naif Arap Güvenlik Bilimleri Üniversitesi, 2018: 20), Arap Devletleri Ligi'nin (2021) resmi web sitesine göre, bu ye ülkeler şunlardır: Ürdün, Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn, Tunus, Cezayir, Cibuti, Suudi Arabistan, Sudan, Suriye, Somali, Irak, Umman, Filistin, Katar, Komorlar, Kuveyt, Lübnan, Libya, Mısır, Fas, Moritanya, Yemen.

Arap lkeleri dil ve birçok kültürel, tarihi ve coğrafi özelliği paylaşsa da eğitim, ekonomi, hizmet düzeyi, sağlık, siyasi sistem, siyasi istikrar, yasalar, anayasalar ve mevzuatlar gibi birçok alanda farklılık gösterebilmektedir. Dolayısıyla Arap dünyası hakkında konuştuğumuzda birçok ülke arasında benzerlik ve paylaşım noktaları bulurken, birçok farklılık noktası da bulacağız. Her lke Arap dünyasının geri kalanıyla bağlantılı özel bir durumdur, ancak onlardan farklı olabilir.

Arap dünyasında kadın sorunlarıyla ilgili konuşmalar gelişmiş ve günümüze ulaşana kadar çeşitli aşamalardan geçmiştir. Birçok toplum kadın hakları ve sorunlarıyla ilgilenirken Arap dünyası da kadın sorunlarıyla sosyal, dini, kültürel ve siyasi özelliklerine göre ilgilenmektedir.

Arap dünyasındaki kadınlar, sorunları ve haklarıyla ilgili birçok zorlukla karşı karşıyadır. Kızların eğitimi, kadınların sağlık hizmetleri, kadınların çalışması ve siyasi hayata katılımı, liderlik pozisyonları, yaşam, kadına yönelik şiddet, tecavüz ve kız

çocuklarının küçük yaşta evlenmesi, kadın erkek eşitliği, cinsiyete dayalı her türlü ayrımcılığa karşı durmak, kadının çalışma ve ekonomik yaşama katılma hakkı, kadın haklarının korunması ve ifade edilmesi gibi birçok sorunla aynı anda ilgilenmektedir.

Arap kadınları, Arap dünyasında hüküm süren siyasi ve toplumsal koşullardan, özellikle birçok Arap ülkesindeki işgal koşullarından ve dış müdahalelerden, ayrıca genel olarak insan haklarını ve kadın haklarını etkileyen çatışma ve silahlı çatışma alanlarından etkilenmektedir. Bu durum onları birçok sorunla karşı karşıya bırakır ve genel koşullar sorunları olumsuz etkileyebilir. İstikrarlı toplumlar kadınları korumaya ve özgürlüklerini genişletmeye çalışır.

4.2.1. Arap Kadınları ve Siyaseti

Kadınların siyasal yaşama katılımı kendileri için bir hak olarak kabul edilmektedir ve kadınların eşitliği ve tüm haklarına erişimleri ile ilgili konulardan biri olarak görülmektedir. Kadınların siyasete katılımı, kadınlara fırsat verilme özgürlüğü, demokrasi ve eşitlik, toplumu ilgilendiren bir konudur.

Kadınların siyasal hayata adil ve etkin katılımı; devleti yöneten yasa ve anayasaların bu hakkı desteklemesini, toplumun bu faaliyeti kabul etmesini ve desteklemesini ve toplum üyelerinin kadınların varlığını desteklemeye yetecek bilince sahip olmasını gerektirir. Siyasi hayatta, partilerin oluşumu ve parti içi mücadele ile ilgili olsun ya da seçimlere katılmak veya çeşitli pozisyonlarda bulunmak ve siyasi sürecin çeşitli detaylarında yer almak, kadınların siyasal sürece katılımı, devlet kurumlarına, ülkenin kamusal yaşamına katılma ve siyasal iktidarı kullanma becerisine sahip olmaları anlamına gelmektedir.

Arap dünyasında kadınların siyasi hayata katılımını sağlamak ve artırmak için birçok yasal girişim bulunmaktadır. Hem Fas hem de Ürdün'deki yasalar, partilerin kurulmasıyla ilgili olarak kadınlara avantajlar sağlamaktadır.

Kadın erkek eşitliği konusu uluslararası toplumun, onlarca yıldır çeşitli platformlarda konuştuğu ve siyasi katılım ile geçen yüzyıldan bu yana uluslararası sözleşmelerle eşitliği sağlamaya çalıştığı en önemli konulardan biri olmuştur. 1967 yılında yayınlanan Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Bildirgesi'nin tüm seçim ve referandumlarda oy verme, çeşitli seçilmiş organlar için aday olmada cinsiyet eşitliğinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınmasını öngören 4. Maddesi de dahil

olmak üzere uluslararası anlaşmalar bu hakkı teyit etmiştir (Herzi, 2011, s. 54). Bu durum, kadınları siyasi sürece dahil etmek ve kadın erkek eşitliğini sağlamak için bir takım uluslararası anlaşmalar ve çabalarla, Arap dünyasında kadınların siyasi hayattaki varlığını artırmak için birçok adımla sonuçlanmıştır.

Kadınların siyasi hayatta yer almasına ilişkin yasal mevzuat açısından Arap ülkeleri üç farklı kategoriye ayrılmaktadır: Birinci kategoride vatandaşların siyasal katılımını düzenleyen anayasa veya kanunlar yoktur, ikinci kategoride anayasalar vardır, ancak yasalarında kadınlara siyasal katılım hakkının verilmesi açıkça öngörülmemiştir ve üçüncü kategoride ise bu hakkı açıkça belirten anayasa ve kanunlar vardır. (Kadınların siyasete katılımı Herzi, 2011, s. 56).

2011 Fas Siyasi Partiler Yasası, kadınların ve gençlerin liderlik organlarına üçte bir oranında katılım şartını partilere bir yükümlülük olarak getirir. Aynı şekilde 2012'de çıkarılan Ürdün Siyasi Partiler Yasası, partilerin kurucu üyelerinden kadınların oranının %10'dan az olmamasını şart koşturmaktadır (Hilal, 2016, s. 8).

Suudi Arabistan'da 2015 belediye meclisi seçimlerinde 7.200 adaydan 979'u kadın aday veya yaklaşık %20'si, kazanılan kadın üye sayısı ise %14'tür. Mısır'da 2015 yılı sonunda yapılan Temsilciler Meclisi seçimlerinde kadınlar (75 sandalye) elde etmeyi başarırlar (Hilal, 2016, s. 8).

Cezayir, Suriye, Irak, Ürdün, Yemen, Mısır, Tunus, Fas, Lübnan, Filistin gibi anayasaları ve yasaları kadınların siyasi katılım hakkını açıkça öngören bir dizi Arap ülkesi var, ancak Arap ülkelerine bakıldığında genel olarak Arap kadınları bu konuda kanun önünde eşitliğe ve siyasi alanda kadın varlığını yükseltmek için yapılan tüm girişimlere rağmen siyasi katılım sınırlıdır (Bayoumi, 2019, s. 341).

Kadınların siyasi faaliyetlerde haklarını şart koşan açık yasama metinleri arasında 1996 yılında değiştirilen Fas Anayasası'nın 09. Maddesinde belirtilen, siyasi haklarda kadın erkek eşitliğini tanıyan ve tüm vatandaşlara reşit olmak ve hem medeni hem siyasi haklarından yararlanmak şartıyla oy kullanma hakkı tanıyan anayasadır. (Tarbush, 2008, s. 209).

1971 Mısır Anayasası devletin kadınların aileye ve toplumdaki çalışmalarına karşı görevlerinde uzlaşmayı ve eşitliklerini güvence altına almasını şart koştuğundan, erkeklerle siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel yaşam alanlarında İslam Şariat

hükümleri saklı kalmak kaydıyla Mısır kadınların siyasi çalışma hakkını ve bu alanda kadın erkek eşitliğini tanır (Fahmy, 2007, s. 26).

1973 Anayasası'nda Suriye devleti, kadınlara siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik hayata etkin ve tam olarak katılmalarına izin veren tüm fırsatları garanti etti ve Arap sosyalizmini inşa etmede gelişmelerini ve katılımlarını engelleyen kısıtlamaları kaldırmak için çalışacağını kabul eder (Tarbush, 2008, s. 209).

1926'da yayınlanan Lübnan Anayasası önsözünde, Lübnan'ın Birleşmiş Milletler'in kurucu üyesi olduğundan tüzüklerine ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne uyması şartıyla ve aralarında hiçbir fark olmaksızın kamu görevlileri ve tüm Lübnanlıların kanun önünde eşit olarak medeni ve siyasi haklardan yararlanmalarını teyit eder (Harzi, 2011, s. 57).

Oy hakkı, dünyanın çeşitli ülkelerinde kadınlar için siyasi kazanımlardan biridir, çünkü kadınların bu hakkı farklı dönemlerde kazanması ve yirminci yüzyılın başlarında, kadınların her iki ülkede de seçme ve seçilme hakkını kazanmasında altın dönem olmuştur. Amerika Birleşik Devletleri ve birçok Avrupa ülkesi, diğer Avrupa ülkeleri ise geçen yüzyılın kırklı yıllarına kadar sürdü. Arap ülkeleri, kadınların oy kullanma hakkının tanınmasında aynı farklılığa tanık oldu, çünkü bazı Arap ülkeleri kadınların oy kullanma hakkını geçen yüzyılın kırklı yıllarından beri kabul ettiler ve bu hakkın mevzuatı bundan sonra diğer ülkelerde devam etti ve diğer Arap ülkeleri, uzun bir süre kadınların oy kullanma hakkını tam olarak tanımakta yetersiz kaldılar (Herzi, 2011, s. 63).

Mısır'da kadınlar oy hakkını 1956'da kazandılar. Cezayir'de ise Cezayir'in 1962'de Fransız sömürgeciliğinden bağımsızlığını kazanmasından ve 1958'de seçme hakkını kazanmasından önce bile kadınlar siyasi faaliyette bulundular. (Kiwan, 2007, s. 6.).

Uzun yıllar Suudi kadınları siyasete katılamadılar ama insan hakları aktivistleri bunu yapmaya çalıştılar. 1977'de "Suudi Arabistan'da Kadınlar Birliği" kuruldu ve ardından kadınları siyasete dahil etmek için girişimler ve talepler oldu. 2011 yılında Suudi Arabistan Kralı Kral Abdullah bin Abdülaziz, Suudi kadınlara belediye seçimlerinde aday olma ve oy kullanma hakkı veren bir karar yayınladı ve kadınların Suudi Şura Konseyi'ne üye olarak girmelerine izin verdi (Al-Sharari, 2020 , s. 673).

Arap kadınlarının siyasi katılımı toplumdaki konumlarına kıyasla hala zayıftır ve devlette yalnızca sınırlı sayıda yüksek liderlik pozisyonuna ulaşmışlardır ve sosyal karakter, Arap dünyasında kadınların işgal ettiği üst düzey pozisyonlara baskın çıkmıştır. Örneğin aile, iskan ve kültür bakanlıkları gibi, erkekler ise içişleri, dışişleri ve savunma bakanlıkları gibi egemen bakanlıklarda kalırken seçilmiş konseylerdeki payları hala çok sınırlıdır. (Radaydah, 2017,3. s)

Arap ülkelerinde kadınların siyasete katılım konusundaki isteksizliği siyasi, sosyal, ekonomik, kültürel ve hukuki birçok nedenden kaynaklanmaktadır. Kadınların sivil hayata katılımını engelleyen sosyal ve kültürel nedenler, kadınlara yönelik ayrımcılık kültürü ve bu ülkelerde hakim olan gelenek ve göreneklerle ilgilidir.

Tunus, Arap ülkeleri arasında siyasi karar alma pozisyonlarında kadın temsiliyetinin en yüksek yüzdesine sahip, bu oran yaklaşık olarak yüzde 11,5. Aynı oran Cezayir'de yüzde 4 ve Ürdün'de 3,5 civarındadır. Her ne kadar kadınlar, diğer bazı Arap ülkelerinde siyasi uygulama için en temel hakları henüz elde etmemiş olsalar da (Youssef, 2018, s. 105).

4.2.2. Kadına yönelik şiddet

Kadına yönelik şiddet; Arap dünyasında kadınlar için temel sorunlardan birini teşkil etmektedir. Arap ülkeleri savaş içinde olan ülkeler ve silahlı çatışmalardan uzak, barış ortamında yaşayan ülkeler olarak iki kısma ayrılabilir. Silahlı çatışmalar ve savaşlar kadınlara yönelik şiddet ve bu zor insan koşulları, gerekli koruma ile dahi savaşların yol açtığı insan haklarının ortadan kalkması ve kadınlara adaleti uygulayabilecek ve onları sağlayabilecek adil siyasi ve adli makamların yokluğunda durdurmaları zordur. Coomaraswamy (2015), savaş durumunda kadına yönelik şiddetin artışını şu sözlerle teyit etmektedir: “Silahlı çatışmalar sırasında kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü şiddetin artması dikkat çekicidir. Bu şiddet şimdi hem politika yapımcılar hem de genel halk için daha görünürdür ve azalmamıştır.” (s. 68).

Kadına yönelik şiddetle ilgili gerçek rakamların ve buna yönelik tutumların ortaya çıkmasında kültürel faktörler önemli rol oynamaktadır. Bu, Batı ülkelerinde yaygın olarak konuşulurken, yol açtığı acılara ve büyük etkilerine rağmen aile içi şiddet Arap dünyasında büyük bir endişe kaynağı değil. (Douki, Nacef, Belhadj, Bouasker ve Ghachem. 2003, s. 165).

Arap dünyasında kadına yönelik şiddetle ilgili bazı popüler fikirler şiddeti yoğunlaştırıp gizlerken, bunun kadınlar, aile ve toplum üzerindeki olumsuz etkileri artıyor. Bu şiddeti gizlemek, ev içinde meydana gelen şiddeti gizli ve kişisel olmayan bir mesele olarak görmek de dahil olmak üzere birçok nedenden dolayı mağduru sessizliğe iten düşünce şiddeti sonlandırma arzusuyla ilgilidir. Aile içinde kadına yönelik şiddetle ilgili kurumların müdahalesini gerektiren bir ceza davası olarak değil, özel bir aile sorunu olarak ele almak, mağduru ve ailesini sessizliğe iterken, Arap toplumlarında şiddet uygulayan kocaları anlamaya yönelik genel bir eğilim var. Hem de onları davranışlarından sorumlu tutmadan, eşini neden dövdüğüne dair gerekçeler sunarak. (Douki, Nacef, Belhadj, Bouasker ve Ghachem. 2003, s. 168)

Bunun sonuçlarından dolayı kadınlar evlilik içi şiddeti bildirmekte isteksizdirler, sosyal izolasyona maruz kalabilirler ve suçlanabilirler. Çünkü toplum ailelerinin istikrarını sağlayamadıklarını düşünür ve toplum da kadınların itibarını ve çıkarlarını tercih eder. İstismara uğrayan kadının güvenliğinden dolayı çocukların ve hatta şiddete maruz kaldığını beyan ederken dahi kadınların çoğu durumda gerekli desteği ve yardımı alamamaları, şiddete karşı yasalar, şiddet uygulayan partnerleri durdurmak için nadiren kullanılır ve hatta kadınları şiddete maruz bırakan programlar bile birçok kültürel engelle karşı karşıyadır. Örneğin Tunus, istismarcı koca iken cezanın sıkılaştırıldığı aile içi şiddeti durdurmak için bir girişime tanık oldu, ancak şikayeti geri çekme olasılığı, kadınların çoğunluğunun yasal prosedürler ve adli takip nedeniyle yapmaktan geri adım atmasına neden oldu. Eş şiddeti vakalarının sadece yüzde 0,3'ü mahkemeye sevk ediliyor ve kadınlar şiddet uygulayan kocalarıyla barışmaları için polisten baskı ve tavsiye alıyor. (Douki, Nacef, Belhadj, Bouasker ve Ghachem. 2003, s. 168).

Arap dünyasındaki sağlık sektörü, kadına yönelik şiddetin azaltılmasında önemli bir rol oynayabilir. Sağlık sektörü, kadına yönelik şiddetin saptanması ve tedavi edilmesinde önemli bir rol oynamakta ve şiddet vakalarının erken tespiti ve tedavisi gibi birçok adımla şiddetin önlenmesine ve durumlarına uygun bakıma yönlendirilmesine katkı sağlayabilmektedir. Sağlık sistemi bu sorunun tedavisinin bir parçasıdır. (García-Moreno, Jansen, Ellsberg, Heise ve Watts, 2005, s. vi).

4.2.3. Kız Çocuk Evlilikleri

Reşit olmayan evlilikler de kadın ve haklarıyla ilgili konuların bir parçasıdır. Reşit olmayan evlilikler eğitim ve sağlığı olumsuz etkilediği gibi bu tür uygulamalara maruz kalanların haklarını da olumsuz etkiler. Çocuk yaşta evlilikler ve erken gebelik, anne, çocuk ve aileyi bir bütün olarak olumsuz etkilemekte ve kadın sağlığını birçok riske maruz bırakmaktadır, bu konu sadece Arap dünyasında gündeme getirilmiyor, aynı zamanda küresel bir sorun. 20-49 yaş arasındaki kadınların yüzde 41'i bir ilişkinin parçası veya çocukken, yani 18 yaşın altındayken evliydi ve bu çocuk yaşta evlilikten etkilenen yaklaşık 400 milyon kadındır olduğu tesbit edilmiştir. (Progress report 2012: Committing to child survival: A promise renewed, 2012, s. 23).

Arap dünyasının bazı bölgelerinde reşit olmayan kadınların evliliklerinde bir düşüş tespit edildi. Rashad, Osman ve Roudi-Fahimi'ye (2005) göre yetmişli yılların başı ile doksanlı yılların ortaları arasındaki yaklaşık yirmi yıl boyunca Kuveyt ve Libya'da 15-19 yaş arası kızların evlenme oranı yüzde kırk iken Kuveyt'te yüzde 5'e, Libya'da yüzde 1'e geriledi. ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde 1975'te yüzde 57 iken yirmi yıl içinde 1995'te yüzde 8'e düştü. (s. 2) ve bu Kuveyt, Libya ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde küçüklerin evliliği konusunda köklü değişiklikleri yansıtmaktadır.

Arap dünyasının bazı bölgelerinde küçük yaşta evlilik olgusunun azalmasına rağmen, bazı Arap ülkeleri hala bunun ve etkilerinin ciddi bir şekilde acısını çekmektedir. Örneğin Yemen'de, 15 ila 19 yaşları arasındaki evli kadınların oranı 1997'de yüzde 27 iken 2003'te yüzde 17'ye düştü ancak bu son sayı hala yaklaşık 200.000 kadını temsil etmektedir. (s. 1),

Bu fenomenden muzdarip ülkeler, kadın ve kız çocuklarının haklarının ihlali, aile içi şiddet, zor ekonomik koşullar, zorla çocuk evliliği, kızların eğitimden yoksun bırakılması, normal ve sağlıklı bir çocukluk gibi konularda mutlaka zarar görecektir. Ayrıca çocukluk ve ergenlik döneminde hamilelik, doğum riskleri, kız çocuklarının büyümesi üzerindeki etkileri de bu duruma dahildir.

Arap dünyasındaki bazı ülkeler, reşit olmayan kızların evliliklerini sınırlamanın önünde engellerle karşılaşılıyor. Örneğin Ürdün'de Gausman, Othman, Amawi ve Langer (2019), "Ürdün parlamentosu, 18 yaşından küçük kızların yasal olarak evlenebilecekleri istisnaları ortadan kaldıran bir prosedürü reddetmiş ve çocuğun sağlık açısından sonuçlarına ilişkin kanıt eksikliğine işaret etmiştir. Evlilik, yani kız

çocuklarını çocuk yaşta evlilikten korumanın yasal ve toplumsal engellerle de karşı karşıya olduğu görülmektedir.

Arap dünyasındaki savaşların ve çatışmaların olumsuz etkilerinden biri de kadın sorunları ve haklarının etkileridir. Bu konular arasında, mülteci ve 18 yaşından küçük kızların güvenlik ve ekonomik koşullar nedeniyle evliliklerinin arttığı görülmüştür.

Ürdün'de, 2011'de Suriye'deki savaşın başlamasından bu yana Suriyeli mülteciler arasında çocuk evlilikleri artmıştır. Ürdün'de 18 yaşından küçük evlenen Suriyeli kızların oranı 2010'da yüzde 33,1'den 2015'te yüzde 43,8'e yükseldi ve bu durum kızların birçok sağlık ve insan hakları sorununa, ayrıca savaş ve iltica nedeniyle psikolojik baskılara sebep oldu. (Hikmat, 2017, s. XV).

Toplum bilinci, sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri ve yüksek eğitim seviyesi, reşit olmayan kızların evlenmesiyle mücadeleye katkıda bulunmaktadır. Kanunlar da bu olgunun azaltılmasına ve çocukların ve ergenlerin yasal yaşa ulaşana kadar evlenmelerinin önlenmesine katkıda bulunur. Sadece genç kızların evlenme oranlarında düşüşe tanık olan birçok Arap ülkesi var. UNICEF Veri Tabanı 2021 verilerine göre 2019'da Cezayir'de 15-19 yaş arası evli kızların oranı yüzde 3 civarında iken, Tunus'ta 2018'de yüzde birden az iken, 20-24 yaş arası evli veya 15 yaşından önce evlenmiş kadınların oranı Lübnan'da 2016'da yüzde 1,4'e geriledi (s. 1).

4.2.4. Arap Dünyasında Kadınların Eğitimi ve Çalışması

Milyonlarca kız çocuğunun çeşitli nedenlerle eğitime erişimi yoktur. Evans & Yuan'a (2019) göre bu durum küresel bir sorundur ve Evans & Yuan'a (2019) göre “Eğitime erişimdeki büyük küresel kazanımlara rağmen, okul çağındaki 130 milyon kız çocuğu hala okul dışında. Girenlerin çoğu, eğitimini tamamladıktan sonra başarı için gerekli becerileri kazanamıyor.” (s. 2).

Birçok Arap ülkesinde kadınlara eğitim fırsatı verilmesine yönelik resmi ve toplumsal büyük çabalar var ve bu çabalar sahada somut sonuçlar elde etti. Kuveyt, Katar, Bahreyn, Ürdün, Tunus, Cezayir, Sudan, Suriye, Filistin, Lübnan (Hilal, 2016, s. 11).

Tüm dünyada olduğu gibi Arap kadınları da Arap ülkeleri arasında değişen oranlarda işgücü piyasasında yer almakta olup, 2015 yılında bu Arap Ülkeleri arasında hazırlanan ortak rapor istatistiklerine göre “Arap kadınlarının işgücü piyasasına

katılım oranı Arap ülkeleri arasında yüzde 22,3 olmasına rağmen Arap ülkeleri arasındaki eşitsizlik dikkat çekmektedir. Katar'da yüzde 11,6, Libya ve Sudan'da yüzde 29, Moritanya, Fas ve Tunus'ta yüzde 27 seviyelerindedir (Hilal, 2016, s. 10).

Bahreyn, Kuveyt, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkelerde birçok alanda çalışan çok sayıda kadın olmasına rağmen Körfez ülkelerinde çalışma seviyeleri çok düşük. Suudi Arabistan Krallığı'na gelince, kadınların işgücü piyasasına entegrasyonunun başlangıcı olan 2016 yılından bu yana işgücü piyasasına katılan kadın sayısı iki katına çıkmıştır (Momani, 2016, s. 1).

5. TARTIŞMA NOKTASI PROGRAMINDA KADINLARLA İLGİLİ SORUNLARIN ELE ALINMASI

5.1. Bulgular

Bu bölümde, araştırmada ele alınan soruların yanıtlanması için toplanan veriler, tablolar içinde gösterilmektedir. Araştırmada elde edilen bulgular, araştırma sorularındaki konulara uyularak başlıklar halinde incelenmektedir. Birincisi, Tartışma Noktası Programı'nın kadınlarla ilgili bölümleri, ikincisi, Tartışma Noktası Programı'nda gündeme getirilen kadınlarla ilgili konular, üçüncüsü Tartışma Noktası programında gündeme getirilen kadın sorunları, dördüncüsü, Tartışma noktası programının kadın konularını tartıştığı ülkeler ve bölgeler, beşincisi, Kadınlarla ilgili konuları tartışmak için bir Tartışma Noktası Programı'nda katılımcıların cinsiyeti, altıncı, Kadınlarla ilgili konuları tartışmak için bir Tartışma Noktası Programı'na katılanların durumu, yedinci, Tartışma Noktası Programı'nda kadın sorunlarını ele alma yöntemi, sekizinci, Tartışma Noktası Programı'nda belirtilen kadın kategorileri uyruklarına göre, dokuzuncu, Topluluktaki faaliyetlerine göre Tartışma Noktası Programı'nda belirtilen kadın kategorileri, onuncu, Tartışma Noktası Programı'nda ailedeki konumlarına göre belirtilen kadın kategorileri, On birinci, Tartışma Noktası programında belirtilen kadın kategorileri etnik ve dinlerine göre, on ikinci, Şiddete veya herhangi bir zorlamaya maruz kalmalarına Tartışma Noktası programın'da belirtilen kadın kategorileri, On üçüncü, Tartışma Noktası Programı'nda bahsi geçen kadınların giyimlerine göre kategorileri, on dördüncü, Tartışma Noktası Programı'nda kadına yönelik şiddetle ilgili bölümlerde bahsedilen kadına yönelik şiddet türleridir.

Araştırma örneklemine giren ve toplam 549 bölümden oluşan programda, bu genel açıklamadan sonra, Tartışma Noktası programında kadın sorunlarının yer alma oranlarına ve kadınlarla ilgili hangi konuların gündeme getirildiğine ilişkin tabloların analizine yer verilecektir.

5.1.1. Tartışma Noktası Programı'nın Kadınlarla İlgili Bölümleri

	Yüzde	Tekrarlama
Kadınlarla ilgili olmayan bölümler	93,99%	516
Kadınlarla ilgili bölümler	6,01%	33
Toplam	100%	549

Tablo 5.1. Tartışma Noktası Programı'nın kadınlarla ilgili bölümleri

Çalışmanın kapsadığı dönemde 549 bölümlük Tartışma Noktası Programı bulunmaktadır ve kadınlarla ilgili olmayan bölüm sayısı 516 olarak tespit edilmiştir. Bu bölümler çeşitli kültürel, entelektüel, sosyal, siyasi, hukuki ve dini alanlar ile sunulan toplam bölümlerin yüzde 93,99'unu oluşturmaktadır.

Kadınlar ve çeşitli sorunları ile ilgili bölüm sayısının 33 olması, toplam bölümlerin sadece 6.01'ini temsil ederken, bu da Tartışma Noktası Programı'nda kadın sorunlarının tartışılmasında bir öncelik olmadığını ve kadınların bu programın küçük bir bölümünü oluşturduğunu göstermektedir.

5.1.2. Tartışma Noktası Programı'nda Gündeme Getirilen Kadınlarla İlgili Konular

Alan	Yüzde	Tekrarlama
Siyasi Alan	21,21 %	7
Sosyal Alan	45,45 %	15
Sağlık Alanı	6,06 %	2
Yasal Alan	18,18 %	6
Medya Alanı	6,06 %	2
Dini Alan	3,03 %	1
Toplam	100%	33

Tablo 5.2. Tartışma Noktası Programı'nda gündeme getirilen kadınlarla ilgili konular

Tartışma Noktası programında gündeme getirilen kadın sorunlarının çoğu, yüzde 45,45 oranında 15 bölümde yer aldığı için sosyal yönüyle ilgilidir. Çünkü Arap kadınları şiddet, sömürü, toplumsal hayatta kadın erkek eşitliği gibi pek çok toplumsal sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Kadınların araba kullanma ve seyahat etme gibi temel haklarını toplumun kabul etmesi, kadının toplumdaki rolü gibi birçok sorunla karşı karşıya kalmaktadır ki aileleri ve ulaşmak istedikleri özelemleri ve kadınların

siyasi veya bilimsel alanlar veya pratik gibi diğer alanlarda ilerlemesini engelleyen sosyal engellerdir. Bu durum, Arap kadınlarının karşılaştığı, bu fenomenleri tartışmayı, nedenlerini araştırmayı ve kadınlar için neyin bir sorun teşkil ettiğine çözümler bulmayı gerektiren çok eşlilik gibi bazı sosyal sorunların özgüllüğü nedeniyle de hüküm sürdü. Siyasal konulara gelince, yüzde 21.21 oran ile 7 bölüm olarak yayınlanarak kadınların kendi ülkelerinde siyasal ve kamusal yaşamda yer almalarının ve karar alma süreçlerine katılımlarının önemi üzerinde duruldu. Hukuk alanında ise %18,18 gibi bir oranla 6 bölüm yayınlandı, çünkü geri kalan alanlarda kadın sorunlarını savunmak her davanın yasal hukuki boyutunu ele almayı gerektiriyordu. Ayrıca, kadın sorunlarının ele alınması aralarındaki farklılıkları belirlemek ve incelemek için çeşitli Arap ve Batı ülkelerinde kadınlarla ilgili tüm yasaların tartışılmasını ve kadınların çıkarları ve korunması adına yasaların eklenmesini ve diğerlerinin kaldırılmasını önermeyi gerektirdi. Program sağlık alanından ve medya alanından iki bölümde bahsetti ve her biri programın bölümlerinin yüzde 6.06'sını aldı. Çünkü bunlar çok önemli iki alan. Sağlık sorunları kadınları korumak için bir önceliktir, medya ise kadınları ifade eder, seslerini duyurmak ve kadınların çeşitli taleplerine odaklanmak medya mesajlarını değerlendirmek ve kadın hakları için bir platform mu yoksa onlara yönelik baskı ve şiddet için bir platform mu olduğunu bulmak çok önemlidir. Arap dünyasında kadın sorunlarının dini konularla da ilgili olması nedeniyle dini alan yüzde 3,03'lük bir oranla bir bölüm kazandı, bu nedenle kadın sorunlarının kapsamlı bir şekilde ele alınması bu yönün de tartışılmasını gerektirmektedir.

5.1.3. Tartışma Noktası Programında Gündeme Getirilen Kadın Sorunları

Sorun	yüzde	Tekrarlama
Corona virüs ile mücadelede kadınların rolü	3,03%	1
Kadınlara karşı şiddet	24,24%	8
Kadın erkek eşitliği	9,09%	3
Peçe	6,06%	2
Körfez Ülkeleri'nde ev işçileri	3,03%	1
Sosyal medyada etkileyiciler	3,03%	1
Suudi kadınlara seyahat özgürlüğü	3,03%	1
Devrimden sonra Sudanlı kadınlar	3,03%	1
Çok eşlilik	3,03%	1
Suudi kadın hakları	3,03%	1
Kadınların siyasi çalışmalara katılımı	9,09%	3
Suudi Arabistan'da bir erkeğin bir kadın üzerindeki velayeti	3,03%	1
Arap kadınlarının hırsı	6,06%	2
Kadın hakları	6,06%	2
Araba kullanan Suudi kadınlar	3,03%	1
Başörtüsü	3,03%	1
Moritanyalı kadınlar	3,03%	1
kadın sünneti	3,03%	1
mülteci kadınların cinsel sömürüsü	3,03%	1
Toplam	100,00 %	33

Tablo 5.3.Tartışma Noktası programında gündeme getirilen kadın sorunları

Tartışma Noktası Programı'nda 19 konu ele alınırken, programda en çok tartışılan konunun 8 bölüm ve yüzde 24,24 ile kadına yönelik şiddet olduğunu görüyoruz. Bu, programın bu konuya olan ilgisini yansıtır ve özellikle kadına yönelik her türlü fiziksel, ekonomik, sosyal, psikolojik, cinsel, aile suçları ve diğer şiddetin yayılması ışığında sunum ve tartışmada öncelik verilerek, şiddetin türleri, yöntemleri, nedenleri ve etkileri farklı ve değişken olduğundan, işte bu da geniş çevrelerde kadına yönelik şiddeti ele almak, çözüm aramayı, yasaları, mevzuatı, eğitim ve sosyal sistemleri ve her şeyi tartışmayı gerektirir. Kadın erkek eşitliği konusu da yüzde 9,09 ile 3 bölüm aldı. Program, Arap dünyasında kadın erkek eşitliği ilkesini çeşitli yönleriyle tartışmaya ve toplumsal hayatta eşitliğin ne derece sağlandığına ve siyasi ve kamusal yaşam alanlarında ve insanlar arasındaki ayrımcılığa veya cinsiyete dayalı ırkçılığa karşı mücadeleye odaklandı. Program, kadınların siyasi çalışmalara katılımı, kadınların siyasi hakları, Arap dünyasının bazı ülkelerinde kadınların siyasi hayatta oynadıkları rol ve siyasi rejimlerin muhalif siyasi aktivistlerle nasıl başa çıktığı

konularına yüzde 9,09 oranında 3 bölüm ayırdı. Arap kadınlarının özelemlerini ele aldıkları ve çeşitli bilimsel, pratik ve kültürel alanlarda başarılı Arap kadın modellerini sundukları iki bölümde yüzde 6.06'lık bir oranla kazandı. Arap kadınlarının hakları yüzde 6.06'lık bir oranla iki bölüm halinde geldi, çünkü kadın sorunlarının çeşitli alanlarda savunulması, kadınları koruyan, özgürlüklerini artıran ve eşitliği sağlayan mevzuat elde etmek için kapsamlı bir insan hakları mücadelesi olmadan tamamlanmadı. Arap kadınlarının bir kesiminin giydiği kıyafetlerden biri olan peçe, Tartışma Noktası Programı'nda yüzde 6,06'lık bir oranla iki bölüm kazandı. Programda hem Mısır'da hem de İngiltere'de peçe ile ilgili mevzuat tartışıldı. Bu kıyafetin ortaya çıkardığı tartışmalar ve bu konudaki farklı görüşler ve kişisel özgürlük, dini yön, güvenlik yönleri ile ilgili boyutları ve bununla ilgili yasal yasal ve siyasi görüşler dile getirildi. Başörtüsü, yüzde 3.03 ile bir bölüm kazandı ve Avrupa Mahkemesi'nin işyerinde başörtüsü takılmasını yasaklayan kararını tartıştı. Mülteci kadınların cinsel sömürsü konusu da bir bölümde yüzde 3,03 oranında gündeme geldi. Mülteci kadınların karşılaştıkları zorlu insani koşulların onları taciz, cinsel sömürü ve diğer suçlara karşı savunmasız hale getirmesi nedeniyle, kadına yönelik şiddet olgusu ile sığınma olgusunu birleştiren bir konudur. Program ayrıca, bazı Arap ülkelerinde, bir bölümün yüzde 3.03 oranında tahsis edildiği kadın sünneti gibi bazı olumsuz olguları da ele aldı ve bu olguyu psikolojik, toplumsal, tıbbi ve yasal yönleriyle de tartıştı. %3.03 ile çok eşlilik konusuna da yer verilen ve çeşitli Arap toplumlarını ve bu toplumlardaki kadınları etkileyen dini bir konu olarak gündeme getirilen çok eşlilik konusunun yanı sıra tesettür ile ilgili dini metinlerin yanı sıra yasal metinler ve kanunlar da tartışıldı. Kanunların Tunus gibi yasak olan ülkeler ile diğer birçok Arap ülkesinde olduğu gibi izin verilebilirlik arasında değiştiği yerlerde vardır. Körfez bölgesindeki ev işçileri ve yabancı ev işçileri konusu, çalışma koşulları ve faaliyet yasaları tartışıldı.

Programda Corona virüs ile ilgili dünyadaki mevcut koşullar ele alındı. Arap kadınlarının salgınla mücadeledeki rolüne ve doktorlar ve bilimsel ve hayırsever girişimlerin sahipleri de dahil olmak üzere bu aşamanın kahramanlarına ışık tuttu. Sosyal medya yıldızları, başarılarını ve sosyal paylaşım siteleri aracılığıyla kadınlara iletmeye çalıştıkları çeşitli mesajları sundukları Tartışma Noktası Programı'nda bir bölüm de aldı. Moritanyalı kadınların sorunlarının tartışılması için de bir bölüm yayınlandı, çünkü kadın hakları ve sosyal ve politik koşulları açısından Arap

lkelerinin geri kalanından farklı bir modeldirler. Programın bölümlerinden birinde, devrim sonrası Sudanlı kadınların siyasi gsterilerdeki rolünün yanı sıra kadınların siyasi hayattaki varlığının tartışıldı. Suudi kadınlarda bu programda önemli tartışmalarda yer aldı. Suudi Arabistan Krallığı'ndaki kadınların koşulları, kadınların yasaları ve sosyal koşulları, hakları ve Suudi hukuk sisteminde kadınlarla ilgili yasal gelişmelerin tartışıldığı iki bölüm yayınlandı. Erkeğin kadın üzerindeki velayeti, erkeğin kadının yaptıklarından sorumlu olduğu konusuna programda tam bir bölüm verildi. Kadınların insan haklarının birçoğunda "koruyucu" erkeğin onayına ihtiyaç duymalarını sağlayan bu tür bir sistem tartışıldı. Suudi kadınların seyahat özgürlüğü konusu özel bir bölüm aldı, çünkü vesayet sistemi, kadının seyahatini vasisinin rızasına ve onun üzerindeki etkisinin boyutuna bağlı hale getiriyordu. Suudi kadınların uzun yıllar araba kullanamamasının ardından araba kullanmasına izin veren yasaya da özel bir bölüm ayrılmıştır.

5.1.4. Tartışma Noktası Programının Kadın Konularını Tartıştığı lkeler ve Bölgeler

Milliyet	Yüzde	Tekrarlama
Fas	11,21%	12
Mısır	12,15%	13
Cezayir	2,80%	3
Yemen	5,61%	6
Ürdün	8,41%	9
Filistin	4,67%	5
Lübnan	7,48%	8
Sudan	7,48%	8
Tunus	10,28%	11
Suudi Arabistan	8,41%	9
Irak	3,74%	4
Libya	2,80%	3
Kuveyt	3,74%	4
Suriye	3,74%	4
Moritanya	2,80%	3
Körfez	0,93%	1
Britanya	0,93%	1
Umman	0,93%	1
Avrupa	0,93%	1
Somali	0,93%	1
Toplam	% 100	107

Tablo 5.4. Tartışma noktası programının kadın konularını tartıştığı ülkeler ve bölgeler

Tabloda kadın sorunlarının tartışıldığı ülkeler içinde Mısır 12 bölümle kadın sorunlarının en çok tartışıldığı ülke olurken Fas, Faslı kadın sorunlarının tartışıldığı 12 bölümle ikinci sırada, Tunus ve Tunus'ta kadınları koruyan yasalar 11 bölüm ile takip etti. Ürdün ve Suudi Arabistan konuları 9 bölümde gündeme geldi ve bu nedenle bu ülkeler Tartışma Noktası Programı'nda en fazla odaklanılan ülkeler oldu. Yemen hakkında 6 bölüm, Filistin hakkında 5 bölümde bahsedildiği gibi 8 bölümde Lübnan ve Sudan hakkında bir tartışma yaşandı. Irak, Kuveyt ve Suriye'nin kadın sorunlarına 4 bölümde değinilen programda, Cezayir, Libya ve Moritanya kadın sorunları hakkında üç bölümde değinilirken, Umman, Somali, İngiltere, Körfez bölgesi ve Avrupa kıtası için kadın sorunlarına birer bölümde değinilmektedir.

5.1.5. Kadınlarla İlgili Konuları Tartışmak için Bir Tartışma Noktası Programı'nda Katılımcıların Cinsiyeti

	Yüzde	Tekrarlama
Kadın	78,60%	235
Erkek	21,40%	64
Toplam	100%	299

Tablo 5.5. Kadınlarla ilgili konuları tartışmak için bir Tartışma Noktası Programı'nda katılımcıların cinsiyeti

Tartışma Noktası Programı, kadınların sorunları hakkında konuşmaları, tartışmaları ve görüşlerini ifade etmelerinde istekli olduğu için, katılımcıların çoğunluğunun kadın olduğu ve %78,6'lık bir oranla kadınlarla ilgili bölümlerinde 299 katılımcıya ev sahipliği yaptı. Program kadınlara davalarının savunucusu olma fırsatı vermektedir.

Katılımcıların yüzde 21,4'ünü erkeklerin oluşturduğu programda, kadın sorunlarının sadece kadınları ilgilendiren bir konu olmadığı, erkekler ve toplum için de önemli olduğu, kadın sorunlarının savunulması ve tartışılmasının sadece kadınlarla sınırlı kalmadığı görülüyor. Erkeklerin de bunda büyük rolü vardır.

5.1.6. Kadınlarla İlgili Konuları Tartışmak için Bir Tartışma Noktası Programı'na Katılanların Durumu

Durum /sıfat	Yüzde	Tekrarlama
Kurban	5,02%	15
Tanık	1,00%	3
İnsan hakları savunucusu	18,73%	56
Bakan kadın	2,34%	7
Milletvekili	2,01%	6
Farklı ülkelerden katılımcılar	51,17%	153
Gazeteci	3,34%	10
Avukat	2,34%	7
İlgili Konularda Uzmanlar	14,05%	42
Toplam	100	299

Tablo 5.6. Kadınlarla ilgili konuları tartışmak için bir Tartışma Noktası Programı'na katılanların durumu

Tartışma Noktası Programı ile kadın sorunlarına ilişkin görüşlerini ifade etmek için temasa geçen farklı ülkelerden katılımcılar, yüzde 51,17 ile programa en fazla katılım sağlayan kesim oldu. Tartışma Noktası Programı, çeşitli ülkelerdeki Arap vatandaşlarına kapılarını açarak, fikirlerini sunmada öncelik tanıdı, ayrıca vatandaşları kadın sorunlarının tartışılmasının bir parçası ve bu tartışmada daha aktif bir varlık haline getirdi. İzleyiciyi diyaloga dahil etti ve bunu medya sürecinin bir parçası yaptı, çünkü kadın sorunları aslında toplumun sorunlarıdır ve bireyler, kadınları ve haklarını savunmakla ilgili olanlar kadar kadınlar hakkındaki tartışmalarla da ilgilenmelidir. Kadın sorunlarıyla ilgili tartışmaya katılanların ikinci en büyük yüzdesi, katılımcıların yüzde 18,73'ünü temsil eden insan hakları aktivistleriydi, çünkü program kadın sorunları ve hakları ile ilgileniyordu. Bu nedenle, hukukçular fikirlerini, faaliyetlerini ve toplum, hayırsever ve insan haklarını paylaştılar. Arap dünyasında kadınları korumak, çeşitli alanlarda rollerini geliştirmek ve ezilen kadınlara karşı adaletsizliği sona erdirmek için taleplerini duyurmak üzere bir platform programını da benimsediler.

Doktorlar, teknik uzmanlar, aile danışmanları, profesörler, İslami bilimler uzmanları, politikacılar, mevzuat ve kanun uzmanları gibi uzmanlıkları perspektifinden dile getirilen konular hakkında ayrıntılı bilgi verdikleri için, gündeme getirilen çeşitli konulardaki uzmanlar yüzde 14.05'i temsil etti. Ve program, şiddet ve taciz gibi

gerçekleri sahiplerinin hikayeleri aracılığıyla olduğu gibi çözmeye hevesli olduğundan, kadınların yaşadığı birçok sorun ve olumsuz fenomenle ilgili deneyimlerini paylaştıklarından, katılımcıların yüzde 5,02'sini kurbanlar temsil etti. Kadın bakanların yüzde 2,34'ü ülkelerindeki kadın sorunları, hükümet programları ve buna ilişkin yasaları konuşmak üzere programa katıldı ve kadın haklarıyla ilgili siyasi irade ve siyasi faaliyeti de yansıtan programa yüzde 2,01 parlamenter katıldı.

Tartışma Noktası Programı aynı zamanda gazetecilere yüzde 3,34 oranında medya profesyonellerinin bakış açısıyla sorunları konuşma fırsatı verirken, konukların yüzde 2,34'ünü avukatların oluşturduğu ve davaların hukuki boyutunu anlattıkları programa katılanların yüzde 1'ini temsil eden tanıklar, Arap kadınlarıyla ilgili canlı ifadeler vermektedir.

5.1.7. Tartışma Noktası Programı'nda Kadın Sorunlarını Ele Alma Yöntemi

İşleme Seviyesi	Yüzde	Tekrarlama
Sadece konuyu aç	15,15%	5
Konunun derinlemesine sunumu	42,42%	14
Sorunun derinlemesine sunumu ve çözüm önerileri	42,42%	14
Toplam	100%	33

Tablo 5.7. Tartışma Noktası Programı'nda kadın sorunlarını ele alma yöntemi

Tablo, Tartışma Noktası Programı'nın kadın sorunlarını ele alma biçimini temsil etmektedir. Konunun sunulduğu, tanıtıldığı ve tartışıldığı bölümlerin yüzde 15,15'inde konu yalnızca tartışılmış, derinlemesine ve çözüm önerileri sunulmadan gündeme gelmiştir. Bölümlerin yüzde 42,42'sinde istatistiklerin, uzmanların ve araştırmaların nedenlerine, sonuçlarına, sorunlarına ve çeşitli ayrıntılarına katılımıyla konuları derinlemesine sunarken, konunun çeşitli yönleri hakkında bir bilgi sağlarken, yüzde 42,42'sinde konunun derinlemesine tartışıldığı ve ayrıca toplumsal çözümlerle veya siyasi, yasal vb. yöntemlerle çözüm önerileri sunulmuştur.

5.1.8. Tartışma Noktası Programı’nda Belirtilen Kadın Kategorileri Uyruklarına Göre

Kategori	Yüzde	Tekrarlama
Suudi kadınlar	25,83%	86
Sudanlı kadınlar	19,82%	66
Moritanyalı kadınlar	12,61%	42
Tunuslu kadınlar	10,51%	35
Ummanlı kadınlar	6,61%	22
Suriyeli kadınlar	6,31%	21
Filistinli kadınlar	5,41%	18
Kuveytli kadınlar	3,60%	12
Faslı kadınlar	2,40%	8
Mısırlı kadınlar	1,80%	6
Iraklı kadınlar	1,50%	5
Somalili kadınlar	0,60%	2
Yemenli kadınlar	0,60%	2
Cezayirli kadınlar	0,60%	2
Etiyopyalı kadınlar	0,30%	1
Lübnanlı kadınlar	0,60%	2
Libyalı kadınlar	0,30%	1
Ürdünlü kadınlar	0,30%	1
Birleşik Arap Emirlikleri Kadınları	0,30%	1
Toplam	100%	333

Tablo 5.8. Tartışma Noktası Programı’nda belirtilen kadın kategorileri uyruklarına göre

Bu tablo, Tartışma Noktası Programı bölümlerinde adı geçen kadın kategorilerini uyruklarına göre temsil etmekte olup, tartışmalarda en sık görülen kategori yüzde 25,83 ile "Suudi Kadınlar" kategorisi olmuştur. “Sudanlı kadınlar” ibaresi yüzde 19,82 ile ikinci sırada yer alırken, üçüncü sırada yüzde 12,61 ile “Moritanyalı kadınlar” ve yüzde 10,51 ile “Tunuslu kadınlar” dördüncü sırada yer aldı ve beşinci sırada " yüzde 6,61 ile Ummanlı kadınlar.

Tartışma Noktası Programı’nda yer alan kadınları ve kadınlara atfedilen ifadeleri tanımlamak için en çok kullanılan yedinci ibare olan "Suriyeli kadın" ifadesi yüzde 6,31 ile altıncı sırada, "Filistinli kadın" ise 5,41 ile yer aldı. Diğer ülkelere yüzde 3,6 ile 0,3 arasında değişen oranlarda alındı. "Kuveytli kadınlar", "Faslı kadınlar", "Mısırlı kadınlar", "Iraklı kadınlar", "Somali kadınlar", "Yemenli kadınlar", "Cezayirli kadınlar" ", "Etiyopyalı kadınlar", "Lübnanlı kadınlar", "Libyalı kadınlar" ", “Ürdünlü

Kadınlar”, “Birleşik Arap Emirlikleri Kadınları”, programda kadın konularının yüksek yüzdeli gruplara göre daha az tartışıldığını göstermektedir.

5.1.9. Topluluktaki Faaliyetlerine Göre Tartışma Noktası Programı’nda Belirtilen Kadın Kategorileri

Kategori	Yüzde	Tekrarlama
Memur	3,37	13
İş Kadını	1,03	4
Hakim	1,03	4
Gazeteci	4,15	16
Mühendis	3,11	12
Bakan	11,42	44
Astronot	0,51	2
Bilim insanı	0,51	2
Fakih	0,25	1
Çiftçi kadın	0,51	2
Temizlik görevlisi	0,25	1
Cumhurbaşkanı	1,29	5
Sosyal medya içerik yaratıcısı	1,81	7
Milletvekili	5,71	22
Sağlık çalışanı	11,42	44
Avukat	1,55	6
Büyükelçi	1,29	5
Evde çalışan	5,97	23
Bir sosyal ve insan hakları aktivisti	15,84	61
Aktivistler ve politikacılar	9,87	38
Öğrenci	1,55	6
Ev Hanım	3,11	12
Eğitim alanında çalışan	10,64	41
Pilot	0,77	3
Şoför	0,51	2
Proje Müdürü	0,51	2
Tüccar	0,51	2
Müzik Çalar	0,25	1
Güvenlik Görevlisi	0,77	3
Çevirmen	0,25	1
Toplam	100	385

Tablo 5.9. Topluluktaki faaliyetlerine göre Tartışma Noktası Programı’nda belirtilen kadın kategorileri

Tablo 9, Tartışma Noktası Programında belirtilen kadın gruplarını topluluktaki faaliyetlerine göre göstermektedir; burada çalışan kadınlar programda belirtilen kadınların çoğunluğunu temsil etmektedir. Kadınların çeşitli alanlardaki faaliyetleri ise çok sayıdadır. Siyasi alanda “siyasi aktivistler ve yetkililer” kategorisi yüzde 9,87 oranında tekrar tekrar 38 kez, kadın bakanlar ise 44 kez ile yüzde 11,42 anıldı. Siyasi ve diplomatik faaliyetle ilgili diğer kategoriler de "cumhurbaşkanı", "parlamentar" ve "büyükelçi" gibi ünvanlı kadınlar bulundu. İnsan hakları alanında ve topluluk aktivizminde ise yüzde 15,84 oranında bir "topluluk ve insan hakları aktivisti"nden 61 kez bahsedildi. Kadınların sağlık alanındaki rolünün de ele alındığı programda, “sağlık çalışanı” olarak yüzde 11,42 oranında 44 kez bahsedildi. Medya alanında ise “medya insanı” ve “sosyal medyada içerik oluşturucu” kategorilerine değinildi ve Tartışma Noktası Programı’nda “eğitim alanında çalışan” kategorisinin yer aldığı eğitim alanında kadınların varlığından söz edildi. 44 kez 10.64 oranında tekrarlandı. Kadının yargı sistemindeki varlığına ilişkin olarak “avukat” ve “hakim” olmak üzere iki kategoriden bahsedilmiş, ticaret alanında ise “proje yöneticisi”, “iş kadını” ve “tacir” şekinden bahsedilmiştir. Program, “çalışan”, “mühendis”, “ev işçisi”, “güvenlik görevlisi”, “pilot”, “şoför”, “astronot” Bilim insanı” “köylü”, “çevirmen”, “müzisyen”, “temizlikçi”, “fakih” gibi çeşitli ekonomik ve toplumsal faaliyetlerde bulunan kadınların bir görüntüsünü sundu. “Ev hanımı” kategorisi olarak yüzde 3,11 oranında 12 kez, “öğrenci” kategorisinde ise yüzde 1.55 oranında 6 kez programın bölümlerinde kadın sorunlarıyla ilgili anılmıştır.

5.1.10. Tartışma Noktası Programı’nda Ailedeki Konumlarına Göre Belirtilen Kadın Kategorileri

Kategori	Yüzde	Tekrarlama
Kadın eş	32,29%	103
Anne	31,66%	101
Kız	14,73%	47
Kız kardeş	8,15%	26
İlk eş	3,76%	12
İkinci eş	4,08%	13
Üçüncü eş	0,63%	2
Dördüncü eş	0,63%	2
Torun	0,63%	2
Yakın akraba	3,45%	11
Toplam	100%	319

Tablo 5.10. Tartışma Noktası Programı'nda ailedeki konumlarına göre belirtilen kadın kategorileri

Tablo 10'da, eşler üzerine yapılan tartışmalarda büyük bir odaklanmanın olduğu, dolayısıyla eş kategorisi tartışmada 103 kez, yani yüzde 32,29 oranında tekrarlandığı, Tartışma Noktası Programı'nda ailedeki konumlarına göre belirtilen kadın kategorileri yer almaktadır. Tartışma sırasında en çok odaklanılan ikinci kategori ise 31,66 ile 101 kez "anne" kategorisi oldu. Tartışmada "kız" kategorisi yüzde 14,73 ile 47 kez, "kız kardeş" kategorisi 8,15 ile 26 kez, diğer kadın akrabalar ise 13 kez yüzde 4,08 oranında konuşuldu. Bu gruplar, Tartışma Noktası Programı'nın aileye olan ilgisini ve kadın sorunlarının tartışılması sırasında kadınların bu programdaki konumunu teyit etmektedir. Her biri için "birinci eş" 12 kez, "ikinci eş" 13 kez anılırken, "üçüncü eş" ve "dördüncü eş" ikişer kez zikredilmiştir.

5.1.11. Tartışma Noktası Programında Belirtilen Kadın Kategorileri Etnik ve Dinlerine Göre

Kategori	Yüzde	Tekrarlama
Müslüman	39,66%	46
Arap	50,86%	59
Müslüman değil	0,86%	1
Hristiyan	0,86%	1
Avrupalı	3,45%	4
Afrikalı	0,86%	1
Körfez	3,45%	4
Toplam	100%	116

Tablo 5.11. Tartışma Noktası programında belirtilen kadın kategorileri etnik ve dinlerine göre

Tablo 11, ırk ve dine göre Tartışma Noktası Programında bahsedilen kadın gruplarını gösterir. Din bakımından Müslüman kadınların grubundan %39.66 oranla 46 defa bahsedilmiştir. Bu gruba büyük oranda odaklanıldığını görüyoruz. Bu, Arap bölgesinde en yaygın dinin İslam dini olduğunu yansıtır. Müslüman olmayan kadınlardan yalnızca 1 defa bahsedilmiştir. Ayrıca Hristiyan kadınların grubundan da yalnızca 1 defa bahsedilmiştir. Irk aidiyetine göre ise Arap kadınlardan %50.89 oranıyla 59 kez söz edilmiştir. Program, Arap kadınların sorunlarını tartışmaya öncelik vermiştir. Hal böyle iken Avrupalı kadınlardan ve Haliçli kadınlardan her biri için

%3.45 oranıyla her birinden 4 kez söz etmiştir. Afrikalı kadınlardan ise sadece 1 kez söz edilmiştir.

5.1.12. Şiddete veya Herhangi Bir Zorlamaya Maruz Kalmalarına Tatışma Noktası Programın'da Belirtilen Kadın Kategorileri

Kategori	Yüzde	Tekrarlama
Kurban	32,21%	48
Hırpalanmış	26,85%	40
Mülteci	16,78%	25
Sünnetli kadın	2,68%	4
Haksız	4,70%	7
Ölü	2,68%	4
Tacize uğramış	3,36%	5
Tutsaklık	0,67%	1
Tecavüze uğramış	2,68%	4
Tutuklu	4,70%	7
Zulüm görmüş	1,34%	2
Yerinden edilmiş	1,34%	2
Toplam	100%	149

Tablo 5.12. Şiddete veya Herhangi Bir Zorlamaya Maruz Kalmalarına Tatışma Noktası Programın'da Belirtilen Kadın Kategorileri

Tablo 12'de en sık kullanılan ifadeler yüzde 32,21 ile “mağdur” olduğundan, Tartışma Noktası Programı'nda şiddete veya herhangi bir zorlamaya maruz kalma durumlarına göre belirtilen kadın kategorileri gösterilmektedir. Bu, programın çeşitli olumsuz fenomenlerin kurbanlarına olan ilgisini yansıtır seslerinin duyulmasının yolunu açtı. İkinci en sık kullanılan kelime ise yüzde 26,85 ile "şiddet uygulanan kadın" kelimesidir. Program, kadına yönelik şiddet konularını tartışmaya birkaç bölüm ayırdı. Program, kitlesel şiddet mağdurlarını, savaşları veya siyasi rejimleri temsil eden mağdurları sundu: savaş nedeniyle ülkelerini terk etmeye zorlanan mülteci kadınlar, belirli koşullarda tutsaklar, tutuklular, yerinden edilmiş kadınlar, savaş mağdurları veya farklı koşullar. Ayrıca kadın sünneti olgusunun kurbanı olan sünnetli kadınlardan, ezilenlerden, tacize uğrayanlardan, tecavüzcülerden bahsetmektedir.

5.1.13. Tartışma Noktası Programı'nda Bahsi Geçen Kadınların Giyimlerine Göre Kategorileri

Kategori	Yüzde	Tekrarlama
Örtülü	32,14%	27
Örtülü değil	1,19%	1
Peçeli	60,71%	51
Peçeli değil	1,19%	1
Açık kız	4,76%	4
Toplam	100%	84

Tablo 5.13. Tartışma Noktası Programı'nda bahsi geçen kadınların giyimlerine göre kategorileri

Tablo 13, Tartışma Noktası Programı'nın kadın sorunları ile ilgili bölümlerinde yer alan kadın kategorilerini giyim ve modalarına göre göstermektedir. Programda en fazla odaklanılan konu ise 60,71 ile 51 kez adı geçen peçeli kadın olmuştur. Yüzde 1,19 oranında peçesiz kadından bir kez bahsedilmiştir. Program Arap dünyasında ve Avrupa'da peçe tartışmasına geniş yer ayırdı. Başörtülü kadın yüzde 32,14 ile 27 kez, örtünmeyen kadın ise bir kez anılmıştır.

5.1.14. Tartışma Noktası Programı'nda Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Bölümlerde Bahsedilen Kadına Yönelik Şiddet Türleri

Şiddet türü	Yüzde	Tekrarlama
Sözlü şiddet	27,22 %	184
Fiziksel şiddet	20,86 %	141
Cinsel şiddet	14,20 %	96
Psikolojik şiddet	11,54 %	78
Ekonomik şiddet	7,54 %	51
Öldürme	7,25 %	49
Aile içi şiddet	6,07 %	41
Namus cinayeti	4,73 %	32
Sosyal şiddet	0,30 %	2
Siber şiddet	0,30 %	2
Toplam	100%	676

Tablo 5.14. Tartışma Noktası Programı'nda kadına yönelik şiddetle ilgili bölümlerde bahsedilen kadına yönelik şiddet türleri

Programın kadın sorunlarına yönelik oturumlarda tartıştığı önemli konulardan biri olması nedeniyle, kadına yönelik şiddetle ilgili bölümlerde kadınların maruz kaldığı şiddet türleri Tablo 14'te verilmiştir. Tabloda kadınların 10 tür şiddete maruz kalma

oranları görülmektedir. Programda kadına yönelik en sık işlenen şiddet türü yüzde 27,22 ile sözlü şiddettir. Fiziksel şiddet, Tartışma Noktası Programı'nda yüzde 20,86 ile kadına yönelik ikinci şiddet türü olarak yer alırken cinayete ölüme yol açan bir fiziksel şiddet türü olduğu için yüzde 7,25 oranında ayrı bir yer verildi. Yüzde 11,54 oranında psikolojik şiddet konuşulurken, yüzde 7,54 oranında ise ekonomik şiddet konuşuldu. Bahsi geçen şiddetin yüzde 6,07'sini kadınlara evlerinde ve yakınları tarafından, bazı Arap ülkelerinde yaygınlaşan aile içi suç türlerinden biri olan "namus suçları" ise yüzde 4,73 oranında. Sosyal şiddet ve elektronik şiddetden ise yüzde 0,3 oranında bahsedilmektedir.

6. SONUÇ

- Tartışma Noktası Programında kadınlara ayrılmış bölümler çok az sayıdadır ve kadının önemini ve toplumdaki rolünü yansıtmamaktadır. 2020 yılında dünyadaki her yüz kadına karşılık 101.7 erkek vardır. Dolayısıyla dünyadaki kadınların oranı yüzde 49.58; erkeklerin oranı yüzde 50.42'dir (United Nations, 2021, s. 49) Hal böyle iken programın bölümlerinden yalnızca yüzde 6'sını kadınlara ayırılmaktadır. Bu rakam, Tartışma Noktası programının, evrensel olarak ve Arap dünyası düzeyinde çok önemli meseleleri temsil etmesine rağmen kadın sorunlarına ve bu konuda tartışmaya öncelik vermediğini göstermektedir. Arap kadınların karşılaştığı sorunlara bakıldığında Tartışma Noktası programının ve Arap meselelerine ve evrensel meselelere önem veren tüm talk show programlarının, kadınlar hakkında konuşmaya daha çok yer vermesi gerekmektedir.
- Toplumdaki kadın sorunlarına yapılan küçümseme medyada da görülmektedir, Tartışma Noktası programı, kendisini, izleyicilerin farklı alanlarda önemsedikleri meseleleri tartışmak için bir forum olarak sunmaktadır. Programın toplumun yarısını oluşturan ve farklı mesele ve alanlarda erkeklerin paydaşı olan kadınlara daha çok yer vermesi gerekir. Erkek kadın eşitliği ilkesinin, toplum ve meseleleriyle ilgilenen talk showlarda uygulanması gerekir. Ayrıca bu ilkenin medyada da uygulanması gerekir.
- Tartışma Noktası programı, birçok alanı kapsayan geniş ve zengin bir şekilde sunulmaktadır. Bu alanlar: siyasi alan, sosyal alan, medya alanı, sağlık alanı, hukuki alan ve dini alandır. Ancak programın odağı daha çok sosyal meseleler üzerindedir. Bu, Arap toplumlarının tabiatıyla uyushmaktadır. Öyle ki Arap dünyasında kadın, hala sosyal alandaki birçok yaptırımdan ve birçok problemten muzdariptir. Sosyal alana odaklanmasına rağmen program, diğer alanları ihmal etmemiştir. Kadınların karşılaştıkları sorunlara odaklanmasına rağmen Arap vatanında kadınların elde ettiği kanuni, sosyal ve siyasi kazançlara ışık tutarak Arap kadınlara umut vermeye de odaklanmıştır. Aynı şekilde Arap dünyasındaki farklı alanlarda başarılı ve azimli kadın örnekleri sunmuştur.
- Tartışma Noktası Programı, kadına karşı şiddet sorununu tartışmaya öncelik vermiştir. Program, bunu halka öncelik vererek yapar. Ayrıca şiddeti yüzeysel olarak sunmamıştır. Bilakis şiddet mağdurlarını tartışmaya katarak derin bir şekilde

sunmuştur. Aynı şekilde kadınların çeşitli şiddet türlerinden korunmasının zorunluluğuna odaklanmış ve maruz kaldıkları sıkıntı ve şiddet karşısında kadınların yanında durmuştur.

- Tartışma Noktası Programının ortaya attığı konulara, toplumun içinden geçtiği zaman ve durum konuları eşlik etmiştir. Korona salgınının ortaya çıkmasından sonra kadınların onunla savaşmadaki rolü hakkında konuşmaya başladı. Siyasi aktivistlerden biri tutuklandığında muhalif siyasi aktivistler ve maruz kaldıkları baskılar hakkında tam bir bölüm sunmuştur. Ayrıca bu aktivistlerin görüşlerini ifade etmeleri için bir platformdu. Öyle ki tutuklamaya maruz kalan aktivisti ağırladı. Program, kadınlar günü sebebiyle Arap kadınının isteklerini anlatan özel bölümler sundu. Eski İngiltere Dışişleri Bakanı Boris Johnson peçe hakkında açıklama yaptığında bu açıklamaları ve örtülü kadınlara etkilerini tartıştı. Bu yüzden Tartışma Noktası programının ortaya attığı konular, Arap kadınların farklı alanlarda yaşadığı gerçeklik ve derinliktendir.
- Tartışma Noktası programı, 20 ülkeyi kaplayan geniş bir coğrafi bölgedeki kadınların sorunlarını yayınlamaktadır. Bu, farklı bölgelerdeki ve farklı şartlar ve kanunlar altındaki Arap kadınlarının sorunlarıyla ilgilendikleri anlamına gelmektedir. Ayrıca Arap kadınların sorunlarını tartışma, Arap dünyasının dışına taşmıştır. Avrupadaki Arap ve Müslüman kadınları etkileyen kanun ve açıklamalar hakkında konuşmaya 2 bölüm ayrılmıştır. Bu yasa ve açıklamalar, temel olarak giyim meselesiyle yani başörtüsü ve peçeyle ilgilidir.
- Tartışma Noktası Programı, büyük bir grup katılımcıyı kadınlar konusunda tartışmaya dahil etmeye çalışmıştır Kadın sorunlarını tartışmak için 299 kişi ağırlanmıştır. Ayrıca program, kadınların medyaya katılmasını güçlendirmiştir. Meselelerini tartışmak, fikirlerini beyan etmek ve Hewan programının ekranı yoluyla kendileri için istedikleri resmi sunmaları konularında kadınlara öncelik vermektedir. Program, kadınların haklarını talep etmeleri için bir platformdur. Öyle ki katılımcıların yüzde 78.60'ı kadınlardı. Aynı zamanda program, erkeklerin görüşlerini ve kadınlar hakkında konuşmaya katılmalarını da ihmal etmedi. Katılımcıların yüzde 21.40'ı erkektir.
- Tartışma Noktası Programı, tartışma için geniş bir forum olduğunu ve görüşlerini ifade etmeleri için farklı kişilere açık olduğunu ispat etmiştir. Öyle ki programa

katılanların yarısından çoğu, kadın sorunlarını tartışmak için programla iletişime geçen farklı Arap ülkelerinden vatandaşlardır.

- Tartışma Noktası Programı kadınlar için büyük bir destek modeli sunmakta ve onlara sorunlarını ve acılarını ifade etme alanı açmaktadır. Öyle ki 15 mağdura maruz kaldıkları zulüm hakkında konuşma fırsatı vermektedir. Mağdurlar, dövme, öldürme girişimi, aile içi şiddet, gençlerin ev içi şiddetten kaçması ve de kadınların şiddet gördükleri eşlerinden ayrılmak istediklerinde maruz kaldıkları ekonomik şiddetle alakalı gerçek hikayelerini anlatmışlardır. . Mağdurlar, sözlü şiddet, taciz, cinsel şiddet ve tecavüzle alakalı tecrübeleri hakkında da konuşmuşlardır. Kadınlar gerçekçi bir şekilde sıkıntılarını, onların üzerlerindeki psikolojik ve sıhhi etkilerini ve de bu kadınların başlarına gelen şeyle nasıl başa çıktıklarını, yardım ve destek alıp almadıklarını ve varsa verilen desteğin türünü açıklamışlardır. Çünkü mağdurların çoğu, ihtiyaç duymalarına rağmen herhangi bir destek almadılar. Mesela çocukluğunda kardeşi tarafından tecavüze uğrayıp tıbbi veya psikolojik herhangi bir yardım almadan suçluluk ve psikolojik acı duygularıyla 40'lı yaşlarına kadar yaşayan bir mağdur gibi. Mağdurların hikayeleri, toplumun, şiddet görenlerin hikayelerine nasıl tepki verdiğini de ortaya çıkardı. Çünkü onlar pekçok durumda destek almadılar ve özellikle aile içi bir konu olduğunda bu durumlara dahil olmayı reddettiler. Ayrıca katil, tecavüz ve büyük fiziksel şiddetten önce genellikle mağdura yönelik sözlü ve fiziksel şiddet meydana gelmesine rağmen Arap dünyasındaki kanunların, suçluyu, şiddet meydana geldikten sonra cezalandırdığı, ancak suç meydana gelmeden önce kadınları korumak için herhangi bir icraat sunmadıkları fark edildi. Ama kanunlar, bunu başlangıçtan itibaren ele almıyor ve onları şiddet ve üstünlükten koruyacak uygun bir alternatif sağlamıyor. Ayrıca mağdurlar, aileden olduğunda suçlunun üstünü kapama düşüncesi, ilgili kurumlara başvurma ve polisin bazen kızları korumak için yeterli olmaması hakkında da konuştular. Buna karşın bazı mağdurlar, aldıkları destek ve haklarını geri almaları ve barınmalarına katkı sağlayıp onların şiddet uygulayan kişiden uzaklaşmalarını sağlayan sivil toplum kuruluşları hakkında konuşmaktadır.
- Tartışma Noktası Programı, farklı yönlerden kadın sorunlarını tartışmaya çalışmıştır. Öyle ki Arap dünyasındaki kadınlar hakkında canlı ifadeler sunmuştur. Aynı şekilde kadın sorunlarını savunma alanında mücadele eden çok sayıda hukukçuyu misafir etmiş ve uzmanlık alanlarına göre görüşlerini belirtmeleri için uzmanlara konuşma

imkanı sağlamıştır. Program, kadınların sorunlarını toplumdaki diğer meselelerden ayrı ele almamıştır. Aksine tam tersidir. Tartışma Noktası programı, kadınların sorunlarını, tıp, bilgi güvenliği, yargı, avukatlık, siyasi yetkililer, bakanlar, milletvekilleri, din konusunda uzmanlar ve birçok alandan hocaların bakış açılarından tartışmıştır.

- Tartışma Noktası Programında kadınlara ayrılan bölümlerin sayısının, diğer mesele ve konulara oranla az olmasına rağmen kadınlar hakkında konuşulan bölümler yüksek bir seviye ve kaliteli bir düzey sunmuştur. Bölümlerin yüzde 80'inden fazlası derin şekilde kadın sorunlarını ele almıştır. Program, meselelerin tanıtılmasına dayanmıştır. Ayrıca bu konuda istatistikler vermiştir. Meseleyle ilgisi olan mağdurları, şahitleri, uzmanları ve hukukçu aktivistleri misafir etmiştir. Aynı şekilde ortaya atılan sorunları çeşitli yönlerden ele almıştır. Basitçe tartışmakla yetinmemiştir. Farklı ülkelerde yaşayan Arap vatandaşlardan elektronik iletişim ve katılım kabul etmiştir ve ortaya atılan meselelerde toplumun nabzını hissetme konusundaki görüşlerini anlamak üzere yardım istemiştir. Ayrıca program, farklı hatta karşıt bakış açılarını sunmuştur. Aynı şekilde olguların sebeplerini, sonuçlarını ve etkilerini tartışmıştır. Durumların yüzde 42.42'sinde program, derinlemesine incelemeye yetinmemiş, bilakis kadınları korumak, toplumdaki yerlerini güçlendirmek, erkeklerle aralarında eşitliği sağlamak ve kendilerine yöneltilen her çeşit zarardan ve cinsiyete dayalı zulümden kadınları korumak için tavsiyeler ve çözümler de sunmuştur.
- Tartışma Noktası Programı, kadınlar hakkında konuştuklarında daha derin konulara değinmeyip tartışmaya sebep olmadan kıyafetler, kozmetik, mobilya ve dekor gibi iyi tarafla ve ayrıntılarla yetinen çoğu programın aksine kadınların gerçek imajını ve ne çektiklerini yansıtan ciddi ve derin bir tartışma sunmuştur.
- Tartışma Noktası Programında 19 ülkeden kadınlarla konuşmalar geçmiştir. Bu, programın, kadın sorunları hakkında konuşurken ortaya koymaya çalıştığı kapsamlılığı yansıtır. Bu da her ülkeye kadınlar, hakları ve meseleleriyle alakalı konulardaki tecrübeleri hakkında konuşma özelliği verir. Kadın hakları deneyimi, Arap ülkelerinde pek çok yönden farklıdır. Hukuki yönden program, en çok kadınları himaye altına alan ve haklarını koruyan kanunlar çıkarmaya çalışan ülkenin, Tunus olduğu belirtmiştir ve Tunusu diğer Arap ülkeleriyle karşılaştırmıştır. Toplumsal açıdan toplumlarda farklılıklar vardır. Örneğin namus

suçları meselesi masaya yatırıldığında konuşma, Ürdün ve Filistine odaklanmıştır. Hal böyle iken mesela Mısır, Sudan ve Somali diğer ülkelerde çok yaygın olmayan hatta uygulanmayan kadın sünneti olgusuna tanıklık etmiştir.

- Tartışma Noktası Programı, kimi zaman kadın sorunlarını her ülke için ayrı ayrı tartışmış kimi zaman ise hepsini birlikte ve kendi aralarında karşılaştırarak tartışmıştır. bu iki yöntemi bir arada kullanmıştır. Örneğin Arap dünyasındaki kişisel durum yasalarıyla alakalı bölümde Tunus, Irak, Mısır, Fas, Suriye, Ürdün ve Yemenin her birindeki kişisel durum yasaları ile kadınlar ve ailelerle ilgili yasaları karşılaştırdı. Bu, bir yandan her ülkenin durumunu tanıtmaya, diğer yandan kadınlarla alakalı kanun ve yasaları daha iyi şekilde önerme fırsatı verir.
- Tartışma Noktası Programı, Arabistandaki kadın haklarının tanıklık ettiği hızlı ve büyük gelişmelere bakıldığında Arabistan kadınlarına özel bir ilgi göstermiştir. "Arabistan kadınları" ifadesi, programda meseleleri ortaya atılan kadın uyruklarını ifade etme bakımından programdaki en çok tekrar edilen ifadedir. Arabistan kadınları, haklarını elde etme yoluyla alakalı özel bir durumu temsil ederler. Orada kadınların araba sürememesinden ve erkeklerin kadınlar üzerindeki vasilik sisteminin kadınların etkinlikleri ve haklarını kontrol etmesinden sonra bu sistem, aşamalı olarak değişmeye başlamıştır. Kadınlar araba sürebilmeye başlamıştır. Bu değişiklikler, erkeklerin kadınlar üzerindeki vasilik sistemine uzanmaya başlamıştır. Tartışma Noktası programı, 33 bölümün 4üne yayılmış şekilde Arabistandaki kadınların sorunlarını tartışmıştır. Tartışma Noktası Programı, Arabistanlı kadınların durumunu, haklarını, onlarla alakalı gelecekteki değişiklikleri, bu değişikliklerin sebeplerini ve değişikliklerin gelecekte Arabistan toplumuna ve Arabistandaki kadınlara yansımalarını tartışma konusunda acele etmiştir. Aynı zamanda Arabistandaki hukukçu aktivistlere daha fazla hak talep etme fırsatı sunmuştur.
- Tartışma Noktası Programı, Arap kadınların onurlu görüntüsünü ve başarılarını sunmuştur. Arap kadınları kutlamak için birkaç bölüm ayırmıştır. Program, Arap kadınları kahraman ve yaratıcı olarak niteleyen birkaç bölüm sunmuştur. Örneğin korona virüse yönelik kadın kahramanlarla ilgili bölüm ve de "Arap kadınların azimleri, toplumlarının zincirlerini nasıl kırdı?" gibi olumlu başlıklar taşıyan Arap kadınların başarılarıyla ilgili bölümler. Program, bu bölümlerde kültürlü, güçlü, toplumun zincirlerini kırabilen ve hayallerini gerçekleştirmek için farklı zorlukları

aşabilen Arap kadını imajı vermeye odaklanmıştır. Program, insan haklarını savunan kadın avukatlar ve hukukçulara, sosyal girişim ve hayır girişimleri sahibi kadınlara, hastalıklara meydan okuyan kadınlara, kadın bakanlara, Mısır başkanlığına kadın adaya, füze ve uzay araçları yapan kadın mühendislere, kadın hocalara, sosyal medya platformlarında içerik üreten kadınlara ve pek çok diğer kadına örnekler sunmuştur.

- Medya, kadınların imajını, başarıları olmadan acılarını anlatmakla ya da tam tersine başarılarını anlatıp kadınların çektiklerini unutmakla yetinerek sunma taraftarıyken Tartışma Noktası Programı, iki taraf arasında denge ortaya koymuştur. Ayrıca güçlü ve her alanda başarıyı gerçekleştirebilen Arap kadını imajı sunmuştur. Aynı zamanda siyasi dışlanmadan, toplumsal sorunlardan, tacizden, şiddetten, ailevi sorunlardan ve de birçok ülkede kendilerini koruyacak kanun ve yasaların eksikliğinden muzdarip kadın imajı sunmuştur.
- Tartışma Noktası Programı, farklı alanlarda Arap kadınların varlığını vurgulamak ve onları siyasi alanlar, eğitim, tıp, kanun, mühendislik , bilimsel araştırmalar ve diğer alanlarda farklı sorumluluklar taşımaları için 28 farklı işte çalışan toplumdaki aktif kadınları anlatmaktadır.
- Ev hanımlarının, Arap dünyasındaki kadınların hatırı sayılır bir grubunu temsil etmelerine rağmen programda sadece 12 kez "ev hanımı" ifadesi geçmiştir. Bu yüzden Tartışma Noktası programının evde oturan Arap kadınların yerine çalışan, aktif Arap kadınları imajı sunmaya meyilli olduğu sonucunu çıkarabiliriz.
- Tartışma Noktası Programı kadınların ailedeki yerine önem verir. Ailedeki konumuna göre kadınlar sözü 319 kez tekrarlanır. Aynı şekilde tartışmada eş ve annenin her ikisine de odaklanılmıştır.
- Tartışma Noktası Programı, çok eşlilik gibi Arap dünyasında diğer bazı bölgelerden daha yaygın olan ve yasal onaya sahip bazı sosyal olguları tartışmıştır. Öyle ki çok eşliliğe özel bir bölüm ayrılmıştır. Bu, "ilk eş", "ikinci eş", "üçüncü eş" ve "dördüncü eş" ifadelerinin tekrar edilmesinde açıkça görülür.
- Tartışma Noktası Programı Arap kadınlarına odaklanmıştır. Irk ve din esasına göre sunulan kadınlar %50'yi oluşturmuştur.
- Din bakımından Tartışma Noktası Programı Arap bölgesinde yaşayan çoğunluğun müslüman olmasına bakıldığında Müslüman kadınlara odaklanmıştır ve azınlıklara odaklanmamıştır. Hristiyan kadınlardan bir kere bahsetmiştir.

- Tartışma Noktası Programına göre Arap kadınları, çeşit zulüm ve baskı türlerine maruz kalıyorlar. Öyle ki program, 12 grup zulüm, nefret ve şiddete maruz kalan kadından bahsetmiştir.
- Tartışma Noktası Programı kadın kıyafetleriyle alakalı olarak peçeye odaklanmıştır. Programın kıyafetlerinden bahsettiği kadınlar, peçeli kadınların %60.71'ini oluşturmaktadır. Bu, Arap dünyasındaki peçenin yaygınlığını yansıtmaz. Aksine bazı Arap ülkelerindeki ve de Avrupadaki peçe etrafında dönen tartışmaları yansıtır.
- Tartışma Noktası Programında en çok sözü geçen ikinci kıyafet, %30 oranla başörtüsüdür. Avrupadaki çalışma alanlarında başörtüsünü yasaklama izni veren Avrupa adalet mahkemesi kararı ve bu kararın oradaki başörtülü kadınlara etkisi hakkındaki konuşma için tam bir bölüm ayrılmıştır.
- Tartışma Noktası Programı peçe ve başörtüsüyle yakından ilgilenmiştir. İkisi, Arap dünyasındaki ülkelerde büyük dini ve kültürel izleri olan iki kıyafettir. Ayrıca bu olgular, dünyadaki farklı ülkelerdeki Müslüman kadınlara eşlik eder.
- Tartışma Noktası Programı kadına karşı şiddetin 10 çeşidini sunmuştur. Bu yönden derinlemesine bir araştırma ve tartışma ortaya koymuş ve buna odaklanmıştır.
- Program, namus suçları gibi bazı Arap ülkelerinde muzdarip olunan tehlikeli şiddet olgularından bahsetmiştir. Namus suçları, aileyi utandırmak bahanesiyle erkeklerin, ailenin kadınlarına karşı yapmış oldukları intikam eylemini ifade eder. (Abbas, 2020, s.126).
- Kadına karşı şiddetin Tartışma Noktası Programında en çok tekrarlanan çeşidi, %27.22 oranla sözlü şiddettir.
- Tartışma Noktası Programı kadına karşı şiddetten bahsetmekle yetinmemiş, aksine sebep ve sonuçlarını da araştırmış ve ondan sakınmak için tavsiyeler vermiştir.
- Tartışma Noktası Programı Arap kadınları hakkında dengeli bir imaj sunmuştur. Program, diğerine karşı bir gruba taraf olmamıştır. Aksine program, Arap kadınlarının yaşadığı olumlu ve olumsuz yönleri sunmuştur. Şiddet gören ve mağdur olan kadınlardan bahsettiği gibi başkanlığa aday olan, bakan ve yetkili olan kadınlardan da bahsetmiştir.
- Kadın sorunlarının bu dengeli tartışması karşısında bu araştırma, Tartışma Noktası Programında kadınlara ayrılan alanı genişletmeyi önerir. Kadın meseleleriyle ilgili daha fazla bölüm olması gerekmektedir.

- Tartışma Noktası Programı, birçok şiddet olgusundan bahsetmesine rağmen bu olguları, bu şiddeti reddeden, ona savaş açan ve kadınlara yardım eden bir kalıpta sunmuştur.
- Araştırma, kadınlar hakkında konuşan tüm programlara da formaliteleri ve basit meseleleri aşıp kadınların gerçek sıkıntılarını ele almalarını tavsiye eder.

KAYNAKÇA

- A Short Story Of The BBC. (2014). *Pre-Intermediate Student's Book Unit 9*. Oxford University Press, 137-151.
- Abbas, M. (2020). Ataerkil Toplumda Namus Suçları (Bağdat Şehrindeki Saha Araştırması). *Ayn Şems Yıllık Edebiyat Dergisi*, 48(7), 124-137.
- About BBC Maestro. (<https://www.bbcmaestro.com/about>, Erişim tarihi:20.06.2021).
- Ağridağ, G. (2015). *Türkiye’de ve dünyada kadın araştırmaları*. Türkiye: Çukurova Üniversitesi Basımevi.
- Aljenaibi, B. (2011). The changing representation of the Arab Woman in Middle East advertising and media. *Global Media Journal Arabian Edition*. Vol. 1, No. 2, pp. 67-88
- Al-kassas, M. (2012). BBC Arapça: Tartışma Noktası programında birlikte konuşalım. ([/www.masrawy.com/news/news_bbc/details/2012/4/13/81104/](http://www.masrawy.com/news/news_bbc/details/2012/4/13/81104/), Erişim tarihi:28.06.2021).
- Al-Sharara, H. M. s. (2020). Suudi kadınlarını güçlendirmede ve toplum gelişimindeki rollerini etkinleştirmede liderlerin rolü. *Mansoura'daki Eğitim Fakültesi Dergisi*, 112(1), 665-677
- Alvazan, A. M ve Dalimi, I. H. (2018). Iraklı ve Suudi üniversite öğrencilerde Uluslararası Arapça yayın yapan kanallarının güvenilirliği. *Arapça Bilgi ve Çocuk Kültürü Dergisi-04*.
- Ateş, G. A., Çiçek, E., Ellialtı, M., Ertunç, F., Güven, S., Oktay, T., Uslu, İ., Yılmaz, P. (2014). *Yayınlarda Program Türleri Kod, Tanım Ve Sınıflandırmaları*. Ankara: RTÜK
- Aziz, A. (2013). *Televizyon ve Radyo Yayıncılığı (Giriş)*. Hiperlink eğit. ilet. yay. san. tic. ve ltd. sti.
- Baade, C.L. (2012). Victory Throgh Harmony the BBC and popular Music in World Wor 2. *Oxford Universit press*.
- Baştürk, A. E ve Akbulut, H. (2005). Kadın programlarına bir bakış: Kadının sesi ve sizin sesinizde tür, anlatı ve format.
- Baumann, G., & El Issawi, F. (2010). The BBC Arabic Service: changing political mediascapes. *Middle East Journal of Culture and Communication*, 3(2), 137-151.
- BBC Arabic: Çeşitli Araçlarla Medya Servisi. (<https://www.bbc.com/arabic/institutional-37731352>, Erişim tarihi:10.06.2021).

- BBC Türkçe Servisi Hakkında. (<https://www.bbc.com/turkce/kurumsal-36765777>, Erişim tarihi:05.04.2021).
- BBC... Huna London. (2016). (<https://www.aljazeera.net/> , Erişim tarihi:01.06.2021).
- Ben şahidim. (https://www.bbc.com/arabic/tvandradio/2012/10/000000_i-witness, Erişim tarihi:07.06.2021).
- Birleşmiş Milletler Batı Asya Ekonomik ve Sosyal Komisyonu. (2021). Arap bölgesindeki ulusal kurumlarda cinsiyet eşitliğini ve kadınların güçlendirilmesini sağlamak için eylem planı. Birleşmiş Milletler.
- Birleşmiş Milletler. (2021). Nüfus Yıllığı 71. Sayı 2020. United Nations Yayınları.
- Broadcasting, Copy Of Royal Charter For The Continuance Of The British Broadcasting Corporation. (2016). UK by the Williams Lea Group on behalf of the Controller of Her Majesty's Stationery Office.
- Bruun, H. (1999). The Aesthetics of the Television Talk Show. *Nordicom Review*, no. 2, pp. 243-258.
- Bruun, H. (2000). The Aesthetics Of The Television Talk Show. *Nordicom Review*, 21(2), 243-258.
- Byerly, C. M., & Ross, K. (2008). Women and media: A critical introduction. John Wiley & Sons.
- Çelenk, S. (2010). Kadınların medyada temsili ve etik sorunlar. Televizyon haberciliğinde etik, 229-236.
- Çelik, N. B. (2000). *Talk Show'larda Kadına Yönelik Şiddet ve Kadın İmgesi*. Televizyon Kadın ve Şiddet, Ankara: KİV Yayınları.
- Cheesman, T., Nohl, A. M., & BBC WS US Elections Study Group. (2011). Many voices, one BBC World Service? The 2008 US elections, gatekeeping and trans-editing. *Journalism*, 12(2), 217-233.
- Cheng, S. J. A. (2007). Women and Media: A Critical Introduction. *International Sociology*, 22(2), 260-262.
- Coomaraswamy, R. (2015). *Preventing conflict, transforming justice, securing the peace: A global study on the implementation of United Nations Security Council resolution 1325*. UN Women.
- Department for Culture, Media & Sport. (2016). A BBC for the future: a broadcaster of distinction.
- Douki, S., Nacef, F., Belhadj, A., Bouasker, A., & Ghachem, R. (2003). Violence against women in Arab and Islamic countries. *Archives of women's mental health*, 6(3), 165-171.

- Dünyamız. (2016).
(https://www.bbc.com/arabic/artandculture/2014/05/140526_duniana, Erişim tarihi:14.06.2021).
- Evans, D. K., & Yuan, F. (2019). What we learn about girls' education from interventions that do not focus on girls. *World Bank policy research working paper*, (8944).
- Fehmi, Kh. M. (2007). Uluslararası sözleşmeler, İslami Şeriat ve pozitif mevzuat arasında kadın hakları (karşılaştırmalı bir çalışma). İskenderiye: Yeni Üniversite Yayınevi.
- Freedman, D. (2018). “ Public Service ” and the Journalism Crisis : Is the BBC the Answer ?. *Television and New Media*.
- García-Moreno, C., Jansen, H. A., Ellsberg, M., Heise, L., & Watts, C. (2005). WHO multi-country study on women’s health and domestic violence against women. World Health Organization.
- Gausman, J., Othman, A., Amawi, A., & Langer, A. (2019). Child marriage in the Arab world. *The Lancet*, 394(10201), 825-826.
- Gill, R. (2007). *Gender And The Media*. Cambridge : Polity Press.
- Gillespie, M. (2013). BBC Arabic, Social Media And Citizen Production: An Experiment In Digital Democracy Before The Arab Spring. *Theory, Culture & Society*, 30(4) pp. 92–130.
- Gül, R. (2009). *Televizyonda program türü olgusu ve Türkiye'deki gelişim süreci*. Yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi. Konya.
- Günay, G., Aksoy, A. D., Bener, Ö.(2016). Dünyada Kadın Sorunları.
- Gürer, M. (2012). Tartışma Programlarının Anlatı Yapısı Ve Söylemi: Tematik Haber Kanallarındaki Tartışma Programları Örneği. (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güven Akdoğan, Ö.(2018). Kadınların Finansal Okuryazarlığı Ve Finansal Becerileri Üzerine Bir Yerli Dizi Analizi. *Selçuk İletişim*, 2019, 12 (1): 255-275.
- Harizi, Z. (2011). Arap kadınlarının siyasi katılımı ve katılımcı demokrasiyi pekiştirme çalışmasındaki rolleri. Doktora tezi. Batna Üniversitesi 1 Hac Lakhdar.
- Harper, C. (2002). *The New Mass Media*, New York: Houghton Mifflin Company.
- Hayati, R (2015) Politeness Strategies In The Tv Talk Show “Talk Indonesia”. Masters Thesis, *Diponegoro University*.
- Hikmat, R. (2017). A study on child marriage in Jordan. *High Popul Counc Jordan*, 4, 2017.

- Hilal, A. (2016). Arap kadınları değişim için baskı altında. Arap Kadınları Örgütü. Mısır.
- Hilliard, H. (2003), *Writing for Television, Radio, and New Media*. Wadsworth Thomson Learning, 2000.
- Ilie, C. (2006). Talk Shows. In: Keith Brown. (Editor-in-Chief) *Encyclopedia of Language & Linguistics, Second Edition*, volume 12, pp. 489-494. Oxford: Elsevier.
- Iosifidis, P. (Ed.). (2010). *Reinventing public service communication: European broadcasters and beyond*. Springer.
- Karaca, Y ve PAPATYA, N.(2011). Reklamlardaki Kadın İmgesi: Ulusal Televizyon Reklamlarına İlişkin Bir Değerlendirme. Süleyman Demirel Üniversitesi. *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*.Y.2011, C.16, S.3 s.479-500.
- Kiwan, F. (2007). Siyaset alanında Arap kadınlarına yönelik projelerin anket çalışmaları hakkında bölgesel bir rapor Arap Kadın Örgütü. Kahire.
- Kısıtlama Yok. (2020). (https://www.bbc.com/arabic/bbc_arabic_radio/w3ct01m7, Erişim tarihi:09.06.2021).
- Kültürel alışveriş mi, hakimiyet ve ele geçirme mi. (https://www.bbc.com/arabic/tv-andradio55886303?fbclid=IwAR3k1s7wu_EXSLzfJRM1QXGWAZbi38oFXQvANV34wE_W2LkLriIjGwp3V0, Erişim tarihi:14.06.2021).
- Kuyucu, M. (2014). *Televizyon ve sosyal medya: Televizyon dizilerinde Twitter kullanımı "Medcezir örneği"*. Dijital İletişim Etkisi Bildiriler. İstanbul : İskenderiye kitap.
- Lafuente, M. S. R. (2003). Women in Pieces: The Filmic Re/Constructions of Josefina Molina. *European Journal of Women's Studies*, 10(4), 395-407.
- League of Arab States. (<http://www.lasportal.org/ar/aboutlas/Pages/CountryData.aspx>, Erişim tarihi:04.08.2021).
- Mallory, H. (2013). The BBC and the Shaping of British Identity from 1922 to 1945. *The Gettysburg Historical Journal*: Vol. 11 , Article 3.
- Meder, M ve Çiçek,Z. (2011). Özel Hayatın Kamusal Alanda Tartışılması: Kadın Programları Üzerine Sosyolojik Bir Değerlendirme. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* .9, 2011.69-80.
- Mısır saati. (2016). (https://stedmood.ru/arabic/tvandradio/2016/04/000000_bitawqeet_masr, Erişim tarihi:07.06.2021).
- Momani, B. (2016). Equality and the economy: why the Arab world should employ more women.

- Moorti, S. (2010). Kathartik İtiraflar Mı, Özgürleşimci Metinler Mi? Oprah Winfrey Show'da Tecavüz Hikâyeleri. *Folklor/Edebiyat*, 16(62), 229-247.
- Naif Arap Güvenlik Bilimleri Üniversitesi. (2018). Arap Devletleri Ligi.
- Potter, S. J. (2012). *Broadcasting Empire The BBC and The British World, 1922 - 1970*. United Kingdom. OXFORD university press.
- Radaydah, Y. (2017). Arap Kadınlarının Politik ve Ekonomik Güçlendirilmesi: Karşılaştırmalı Bir Çalışma (Ürdün, Mısır, Fas, Cezayir, Suudi Arabistan, 2000-2015). Doktora tezi. Yermuk Üniversitesi.
- Rashad, H., Osman, M., & Roudi-Fahimi, F. (2005). *Marriage in the Arab world* (pp. 1-8). Washington, DC: Population Reference Bureau.
- Reanda, L. (1981). Human Rights and Women's Rights: The United Nations Approach. *Hum. Rts. Q.*, 3, 11.
- Romano, A. (2010). Australia-Global Media Monitoring Project 2010: National Report.
- Ross, K. (2009). Gendered media: Women, men, and identity politics. Rowman & Littlefield Publishers.
- Ross, K., & Byerly, C. M. (Eds.). (2008). Women and media: international perspectives. John Wiley & Sons.
- Saatin konuşması. (2017). (https://www.bbc.com/arabic/tvandradio/2016/05/000000_hadith_new, Erişim tarihi:12.06.2021).
- Sahne. (2016). (https://www.bbc.com/arabic/tvandradio/2016/04/000000_the_scene, Erişim tarihi:13.06.2021).
- Samah Mohamed Salem Bayoumi. (2019). Arap dünyasında kadınların siyasi katılımı gerçeği.
- Sanat Fakültesi Dergisi - Zagazig Üniversitesi.
- Şeker, N. T. (2016). Türkiye'de televizyon yayıncılığında eğlencenin egemenliği. *Trt Akademi*, 1(1), 32-49.
- hattuc, M . J. (1997). *The Talking Cure TV Talk Shows and Women*. New York.Routledge.
- Spears, G., Seydegart, K., & Gallagher, M. (2000). Who makes the news. Global media monitoring project.
- Spears, G., Seydegart, K., & Gallagher, M. (2000). Who makes the news. Global media monitoring project.

Tarbush, s. M. (2008). Arap ülkelerinde yasama otoritesi ve kadınlar, karşılaştırmalı hukuk analizi. İskenderiye: Modern Üniversite Ofisi.

Tartışma Noktası Programı. (2016).
(https://www.bbc.com/arabic/tvandradio/2016/07/160707_000000_talking_point, Erişim tarihi:15.07.2021).

Tawfiq, N. M., & Ghani, C. A. B. A. (2015). Using functional approach in translating Arab Spring topics: Aljazeera and BBC Arabic as study cases. *Theory and Practice in Language Studies*, 5(11), 2287.

The importance of the BBC.
(<https://web.archive.org/web/20190626051826/https://publications.parliament.uk/pa/ld200506/ldselect/ldbbsc/50/5005.htm>, Erişim tarihi:23.12.2020).

Timberg, B. M., & Erler, B. (2010). *Television talk: A history of the TV talk show*. University of Texas Press.

UNICEF. (2012). Progress report 2012: Committing to child survival: A promise renewed. *Prepared by UNICEF's Division of Policy and Strategy, New York, USA*.

Unicef. (2021). UNICEF data warehouse. *Cross-sector indicators. data. unicef.org*.

United Nations. (1993). Declaration on the elimination of violence against women. New York: UN.

United Nations. (1993). Declaration on the elimination of violence against women. New York: UN.

Vrain, D. (2015). La place des femmes dans les medias francais.

World Health Organization. Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence. (2013). World Health Organization.

Yusufi, A. (2018). Arap kadınlarının siyasi hayata katılımı: zorluklar ve mekanizmalar. *Cezayir İnsan Güvenliği Dergisi*, 3(2), 97-115.

Zitouni, I. (2017), *Msila Üniversitesinin öğrencilerinin Echourouk TV kanalını izleme nedenleri* (Yüksek lisans tezi). Msila Üniversitesi, Cezayir.

ÖZGEÇMİŞ

Adı, soyadı : BENLARIBI Nouha

Uyruk : Cezayir

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek lisans	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	2022
Lisans	University of Algiers 3	2017

